

MULA MUSTAFA BAŠESKIJA LJETOPIS (odlomci)

O ljetopiscu Bašeskiji znamo samo ono što je on o sebi zabilježio u svom Ljetopisu, pa je, prema tome, to i jedini izvor za upoznavanje njegova života i rada.¹ Puno mu je ime Mula Mustafa Bašeskija sa pjesničkim pseudonimom Ševki. Sin je Ahmedov, a unuk Kadri-hodže. Rođen je u Sarajevu 1731. ili 1732. godine u Mimar Sinanovoj mahali. Početno obrazovanje dobio je u mektebu kod hodže Sulejman-efendije Arnauta. Da se Mustafa isticao u mektebu među svojim vršnjacima, vidimo po tome što postaje kalfa. Bašeskija je izučio i kazazski zanat kod majstora Šahinbašića, kazaza i imama jedne sarajevske džamije, o kojem se ljetopisac ne izražava najljepše. I nekog Mahmuta Zaimovića spominje kao svog drugog majstora u kazazskom zanatu. Izgleda da se Mula Mustafa kasnije nije nikako bavio kazazskim poslom, nego je, vjerovatno, produžio naukovanje u kojoj od sarajevskih medresa, pa je 1757. godine postavljen za sibjan-mualima u mektebu kod Ferhadije džamije. Dvije godine kasnije primio se i dužnosti imama i hatiba Buzadži hadži-Hasanove džamije.

Bašeskija se nije zadovoljio ni sa mualimskom službom koju napušta i 1763. godine postaje narodni pisar (katibi-am). Ovo će odsada biti njegovo glavno zanimanje, pa je radi pisarskih poslova iznajmio jedan mali dućan u Mudželitima pod Sahat-kulom. Sastavljao je i pisao nepismenom svijetu privatna pisma, molbe, žalbe, ugovore, potvrde, popisivao ostavštine umrlih građana i drugo. O tome da mu je pisarski posao dobro napredovao i donosio lijepu prihode, govori nam i činjenica što on kasnije iznajmljuje drugi, veći dućan i angažuje i druge pisare za pomoćnike. Pored toga, u dva navrata bilježi prihode i konstatuje koliko je papira utrošio za pisanje.

Svoje lično obrazovanje i usavršavanje Bašeskija i dalje ne napušta, pa ga vidimo kako sluša predavanja o šerijatskom pravu i astronomiji kod muderisa Gazi Husrev-begove medrese Mehmed-Razi Velihodžića. Kod šejha Hadži-Sinanove tekije hadži-Muhameda izučava misticizam (tesavvuf) i stupa u derviški red Kaderija. U svom dućanu, pored pisarskih poslova, podučavao je i učenike medresa i druge osobe u arapskoj kaligrafiji i šerijatskom nasljednom pravu. Osim toga, on 1779. godine bilježi kako se sa nekoliko prijatelja jednom sedmično sastajao u kući nekog Vilajetovića na Atmejdanu, gdje bi pored sijela i razgovora po pola sata posvećivali čitanju knjiga. Takva sijela uz halvu održavana su i na drugim mjestima u Sarajevu i nazivana "Sohbet-halva".

Bašeskija nam je ostavio nešto podataka i o svojoj porodici. Njegov otac Ahmed biće da je umro dok je Mustafa bio još kao dijete, a majka mu Fatima, kći Mehmed-hodžina, preudala se za nekog mutapčiju i umrla od kapi 1772. godine. Mula Mustafa se oženio vrlo mlad sa Safijom, kćerkom Mustafa-age Čartozana. Do 1778. godine rodilo mu se devetoro djece, od kojih je te godine na životu samo troje, dvije kćeri i sin Mustafa, kojeg je on dao da uči berberski zanat. Deseto dijete mu je rođeno 1782. godine. Od tri kćeri, koliko ih je sada imao, dvije su mu umrle u vrijeme haranja kuge 1783. godine. Prema tome, Bašeskiju su nadživjeli samo jedna kći i sin Mustafa. Bašeskija je rođen i sve do 1759. godine bio nastanjen u Mimar Sinanovoj mahali, ali je spomenute godine kao imam Buzadžića džamije iznajmio Šebešlića kuću u istoj mahali, odakle se ponovno 1773. godine vraća u svoju kuću u Mimar Sinanovoj mahali.

Godine 1760. Bašeskija je putovao u Beograd radi sređivanja poslova oko ostavštine njegovog ujaka Topal Osman-age, bašeskije 97. džemata, koji je te godine umro u Beogradu. Osim ovog kratkog odsustvovanja iz Sarajeva, ljetopisac je zabilježio da se 1. jula 1781. godine s porodicom odselio iz Sarajeva u Zgošču kod Kaknja i tu se primio mualimske dužnosti. Da se brzo razočarao, pokazuje činjenica što se već 30. februara 1782. godine vraća u Sarajevo, gdje nastavlja svoj pisarski posao. Ponovno je preuzeo i dužnost imama Buzadžića džamije, pa i ovu dužnost uz

još jedan kraći period obavlja sve dok se nije razbolio. Godine 1800. postao je službenik Husrev-begova vakufa primivši se dužnosti džuzhana. 1801. godine ljetopisca je dohvatila kap.

Sve do danas nije bio ustanovljen tačan datum Bašeskijine smrti. Većina autora koji su ranije pisali o Bašeskiji pretpostavljaju da je on umro 1803. godine, dok Muderizović, koji je prevodio Ljetopis Bašeskije, smatra da je ljetopisac umro 1805. godine, što bi se zaista i moglo zaključivati na osnovu samog Ljetopisa, jer posljednje vijesti, koje nam je Bašeskija ostavio u Ljetopisu, potječu iz hidž. 1219. godine koja odgovara 1804/805. godini. Međutim, prema našim najnovijim istraživanjima ustanovili smo da je Mula Mustafa Bašeskija umro 18. augusta 1809. godine. Naime, u fragmentarno sačuvanom Ljetopisu Mustafe Firakije, a za kojeg pretpostavljamo da je sin Mula Mustafe Bašeskije, stoji i sljedeća bilješka: "7. redžeba ili 6. agistosa 1224. u petak u podne u pet i po sahata, preselio je u vječnost naš otac Mula Mustafa. Neka je na njeg Božja milost!" O Mustafi Firakiji i njegovom Ljetopisu biće govora još i kasnije. Prema tome, Bašeskija je, nakon što ga je dohvatila kap 1801. godine, još ponešto bilježio u svoj Ljetopis do 1804/805. godine, a potom je, pošto ga je savladala bolest, prestao bilježiti događaje i umro, kako smo vidjeli 18. augusta 1809. godine. Napominjemo da je i Bašeskijina majka Fatima, koja je umrla 1772. godine, od iste bolesti ležala više godina, ali se u početku bolesti 2-3 godine mogla pomalo kretati, pa se prema tome može pretpostaviti da je ova bolest u porodici Bašeskije bila nasljedna.

I pored svih nastojanja da pronađemo grob Bašeskije, nismo uspjeli. Pretpostavlja se da je sahranjen u groblju u Mimar-Sinanovoj mahali u blizini svoje kuće.

Godina 1159 - 1170
(24. I 1746 - 14. IX 1757)

Godina 1159.
(24. I 1746 - 12. I 1747)

- Teferič kušanme bojadžija.¹
- Teferič kušanme kazandžija.

Godina 1162.
(22. XII 1748 - 10. XII 1749)

- Čizmedžije prirediše teferič kušanme u Koševu.²

Godina 1164.
(30. XI 1750 - 19. XI 1751)

- U Sarajevu je dovedena jedna žena iz unutrašnjosti koja od rođenja nije imala ruku nego je nogama prela i obavljala druge poslove. Odvedena je u Istanbul da je tamo pokažu.

Godina 1165.
(20. XI 1751 - 7. XI 1752)

- Proveden je kanal u Atarskoj čaršiji.³

Godina 1167.
(29. X 1753 - 17. X 1754)

- U mjesecu saferu 1167. (28. XI - 26. XII 1753.) godine tri noći između akšama i jacije, u isto vrijeme uzastopno, događao se zemljotres. Nakon toga su se kroz cijelu godinu čuli svaki dan i svaku noć ispod zemlje učestali udarci, slični udarcima u bačvu ili bubanj.
- Sagrađen je sebilj na Baščaršiji.⁴

Godina 1168.
(18. X 1754 - 6. X 1755)

- Umro je sultan-Mahmut a na prijesto zasjeo sultan Osmah-han.⁵

¹ Kada bi šegrt kojeg esnafa izučio zanat ili bi kalfa postao majstor, i pored toga što bi položili ispit ne bi postali kalfa ni majstor sve dok ih šejh ili njegov zamjenik ne bi kušatisao, tj. dok im ne bi pripasao peštemalj-kecelju. Radi kušatisanja priredio bi se izlet, zvani teferič-kušanme, i to za veci broj šegrti i kalfi, odnosno majstora zajedno. Ovi izleti su u Sarajevu održavani na Bendbaši, Pjenkovcu, Golubnjaku, Abi-Hajatu, Soukbunar, Pišcivodi, Kovačićima, Koševu, Sedreniku, Zmajevcu, Obhodži. a i pojedine bašče u gradu služile su u ovu svrhu. Ljetopis je zabilježio 23 ovakva teteriča-kušanme. Opširnije vidi: Hamdija Kreševljakovic. "Esnafski teferiči u Sarajevu". Kalendar "Pravda", godina 1927. str. 68-77: isti "Esnafi i obrti u starom Sarajevu". Sarajevo, 1958. str. 67-73.

² Na kojem mjestu u Koševu su održavani ovi teferiči nismo mogli ustanoviti.

³ Atarska čaršija nalazila se u blizini Firuz-begova hamama, nedaleko od Baščaršijske (Havadže-Durak) džamije.

⁴ Ovaj sebilj nalazio se desetak metara niže od današnjeg sebilja na Baščaršiji. Sagrađio ga je hadži Mehmed-paša Kukavica koji je dva puta bio bosanski namjesnik (1751-1756. i 1757-1760. godine). Vidi H. Kreševljaković. "Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu." Sarajevo. 1939. str. 44-45. i Alija Bejtić. "Bosanski namjesnik Mehmed-paša Kukavica i njegore zadužbine u Bosni." Prilozi Orijentalnog instituta. Sarajevo. sv. VI-VII 1958. str. 77-114.

- Posljednjeg dana ramazana ove godine (10. VII 1755) poslije podne viđen je Mlađak mjeseca ševala, pa se mnogi ljudi omrsiše smatrajući to dozvoljenim.⁶
- Popravljena je i ukrašena Husrev-begova džamija.⁷

Godina 1169. (7. X 1755 - 25. IX 1756)

- U ovoj godini pustio sam bradu.
- Izgorio je Hanikah.⁸
- Pobuna u Alijinom odredu u Beogradu.

Godina 1160 - 1170. (13. I 1747 - 15. IX 1757)

- Godine 1160. (1747/47) došlo je, Božjom providnošću, do nereda u bosanskom ajaletu, a osobito u Sarajevu. Neobuzdani ljudi (yaramazlar) uzeli su toliko maha da nisu imali nimalo straha ni bojazni od starješina. Punih deset godina, sve do 1170. (1756/57) jaramazi su zametali kavgu među mirnim stanovništvom. Jasno je da su jedni druge bez razloga ubijali. Među ubijenim je bilo vrlo malo ljudi od rza i obraza, nego je skoro u svakom slučaju jaramaz ubio jaramaza i osvetio se. Tako se, eto, opet obistinila ona: "Ko ubije biće ubijen".

Uzrok ovih nereda bio je u početku taj što su paše počeli da vrše nasilje prema sirotinji. Zato svi stanovnici šehera, iz samilosti prema sirotinji, suprotstave se pašama. Počeli su se održavati sastanci. Narod je istakao bašeskije i ajane i počeo da ih hvali. Na kraju, međutim, kada su i jaramazi ovladali, došlo je do obrta, poubijani su jadni ajani, a jaramazi predoše na stranu paša i ove pomagahu u svakom pogledu.

Evo popisa lica koja su izginula u ovim neredima:

Čokadar,
Avdi-baša,
Deronja (Deronaogli),⁹
Mršo (ili Miršo),
Nakaš (Nakašogli),
Keško (Kesko-ogli),
Kevro,¹⁰
Kulović (Kulogli),
Zec,
Karović (Karo-ogli),
Menzilović (Menzilogli),
Smail, katib,
Baščauš,

⁵ Misli na Sultana Mahmuta I. (1730-1754). Na prijestolju ga je naslijedio brat mu Osman III (1754 - 1757. godine).

⁶ Početak i prestanak posta u ramazanu zasniva se na propisu Kur'ana: "Ko od vas vidi Mlađak ramazana neka posii taj mjesec". Vid. opširnije: H. Mehmed Handžić. "Ustanovljavanje mjeseci", Sarajevo, 1935. i M. Kantardžić. "O muslimanskom kalendaru." Prilozi Orijentalnog instituta. sv. III-IV. 1953. str. 306-307.

⁷ Up. Dr Ćiro Truhelka. "Gazi Husrev-beg, njegov život i njegovo doba." Sarajevo 1912. str. 72 i H. Kreševljaković. "Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice", Sarajevo, 1932, str. 30.

⁸ Misli na Gazi Husrev-begov hanikah, jedini hanikah u Sarajevu u ovo doba. Stradao je u požarima još i 1697, zatim 1831. i 1832. godine. Vidi H. Kreševljaković, "Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice", Sarajevo, 1932, str. 57-59.

⁹ I danas u Mostaru ima porodica Deronja.

¹⁰ Ova porodica je izumrla. Ranije je današnja Ulica Ahmeda Fetahagića nosila naziv Kevrin potok.

Jusuf,
Smail, bičakčija,
Romanija,
Jedno nevino dijete,
Zatim još jedno dijete,
Leno (Lendo-oali),
Hadži Ibrahim Ušćuplija (Uskupli), čovjek od rza i obraza,
Vreto (Vreto-ogli),
Hrdo (Hrdo-oeli),
Hodža Avdi-baša, trgovac,
Fazli-baša,
Tutundžija,
Ćato, iz 97. džemata,
Pirčo Kantardžić (Kantarciogli),
Susjed Avdi-base hodže,
Drugi Deronja,
Halač,
Čahidžija,
Bravo,
Selamić (Selamiogli),
Zrino,
Juraldžić (Yularciogli),
Ćoso (Koso-ogli),
Memija (Memiogli),
Sivrikuš, berber,
Alijagić (Aliagaogli),
Kadija-efendija,
Meco, sabljar,
Hadžikadrić (Hacikadriogli),
Tucó (Tucó-ogli),
Husejin Buba (Bubaogli),¹¹
Mehmed, otlukčija,
Sluga Halilbašića (Halilbasaoglinin hidmetkari),
Salma, čokadar (Salme),
Hadžikadrinović (Hacikadrinogli), kazandžija,
pekar,
Hatimović (Hatimogli),
Mali Alija, bečar,
Hadži Mustafa,
Mahmut,
Đulabija Hasan-baša,
Belajić (Belaogli),
Nurko, abadžija,
Muzga (Muzgaogli),
Ljubić,
Korpar,
pekar,
Ostoja, kršćanin, zimija,
Mađar¹² Alija,
Brat Alije Mađara,
Hadži Ahmed, trgovac,

¹¹ I porodica Buba je izumrla.

¹² Mađarevići su doseljenici iz Ugarske. I danas ima u Sarajevu porodica sa ovim prezimenom.

Redžo, bojadžija,
jedan čovjek s Vratnika,
na Bjelavama neki seljak,
poturčenik,
Alt,
Mujezinović (Muezinogli),
Husejin, čizmedžija,
Fazlihodžić (Fazlihocaogli),
pekar,
Jelečković (Yelecogli), iz 52. džemata,
zimija,
Ciganin (Kibtii),
Zuberović (Zuberogli),
Rizvo, iz 97. džemata,
Alibeg, kujundžija,
Hrdo,
Ćurčića (Kurkizade) ropče,
zimija,
zatim još jedan zimija,
i još jedan zimija,
Ibrahim-baša, kolukčija,
Učković (Uckaogli),
Selim-baša,
Emir Alija,
dvojica ljudi na Bakijama,
dvojica ljudi u džamiji na Vogošći,
Ahmed, mestvedžija,
Šejtanović (Šeytanogli),
Nakaš (Nakašogli),
jedan čovjek kod baždarnice (Bachanede),
jedan čovjek u blizini Mezar hamama,¹³
pastorak vodonoša Smaila,
Rakarević (Rakarogli).

U početku su baše i zabiti namjeravali da stanovnike ovoga šehera nahuškaju protiv Ali-paše.¹⁴ U tu svrhu su održali sastanke, izabrali vođu i zaključili da noću napadnu na kuće ajana. Tako je najprije straža 43. orta-kola noću došla na Hiseta da navali na kafanu i na kuće Bagdadije i Sijahije. Međutim, građani Sarajeva nisu bili time zadovoljni, jer su i srcem i dušom voljeli i hvalili ajane koji su pomagali i štitili sirotinju. Kako su građani već bili saznali o ovom napadu, sakupi ih se mnogo i iste noći napadnu na stražu 43. orta-kola i straža se razbježe. Tom prilikom je poginuo spomenuti čokadar. Punih deset godina od toga događaja nisu poštivani ni paša ni zabiti, a ni drugi, kao što su ulema, kadije, niti itko drugi. Bašeskije i ajani se počеше miješati u vilajetske stvari i poslove da bi tobož štitili narod od nasilja paša i da bi spriječili pristup mubaširima. Zato su u cijelom bosanskom ajaletu, pa i po selima, upisivali i malo i veliko u janjičare. U janjičare su upisali i neke serhadlije, pa čak i

¹³ Nismo mogli ustanoviti o kojem se ovdje hamamu radi. Ne spominje ga ni H. Kreševljaković u svojoj radnji o hamamima, Sarajevo. 1952.

¹⁴ Ovo je Hekim-oglu Ali-paša koji je 13. IV 1747. godine, tj. upravo u godini u kojoj je izbila pobuna, po treći puta došao u Bosnu za namjesnika i tada je na položaju ostao do 31. II 1748. g. On je ovog puta i bio upućen u Bosnu da energičnije postupa u ugušivanju pobune. Raspisivanjem velikih poreza kao i time što je dao pogubiti neke prvake izazvao je protiv sebe Bošnjake. Vidi: Adem Handžić, "Bosanski namjesnik Hekim-oglu Ali-paša", Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom, sv. V. 1955. str. 135-180.

kapetane. Sakupili su mnogo novca, tobož "Yagmurlik akce", a bilo im je stalo da se dograbe imetka, pa se počеше natjecati u tome ko će više sakupiti novaca i pristalica. U te svrhe su iskorišćavali ajanske sunete, gozbe, darivanja. Zatim je svaka skupina priređivala teferiče i pokazivala svoje odrede i u tome se natjecahu. Osim toga, o bajramima bi čauši pozivali svoje pristalice i prisiljavali ih da idu u ajanske kafane, gdje bi se također sakupilo mnogo novaca. Neki kapetani nisu željeli da postanu janjičari, pa su onima koji se upisaše u janjičare počeli otimati vojnike i oduzimati im čifluke po selima. Ovi se pismima obrate bašeskijama i potuže im se, a bašeskije izjaviše da će tobož udariti na tvrđave spomenutih kapetana. Ovi bezobzirni ljudi (yaramazlar) uživali su najveći ugled u šehar Sarajevu i, ne poštujući nikakav poredak, prešli su bili svaku granicu i mjeru. Više godina nije bilo uopće straže na ulicama. Ponekad bi naizmjenično bašeskije sa svojim ljudima tobože držali stražu. Na hiljade ljudi bi se sakupljalo u kafane i ponekad bi šetali čaršijom grada praveci se da održavaju red. Natjecali su se ko će od njih imati više pristalica i time su se ponosili.

Eto tako su, po Božjoj volji, deset godina vladali jaramazi, a pošteni ljudi bijahu im potčinjeni. Konačno se u 1170. (1757) godini stanje promijenilo. Naime, nekoliko trgovaca se dogovori sa zabitom Mehmed-agom i pozovu na aginu kapiju¹⁵ Sari-Murata, te ga zatvoriše. U zatvoru aga svojom rukom ubi Sari-Murata. Kad zato saznadoše jaramazi-joldaši Sari-Murata, navale na kapiju i ubiju šestoricu trgovaca, i to: Kara hadži-Aliju, hadži-Sulejmana, Mehmed-efendiju Konjiciju, hadžiju Čatu, Kara hadži-Hasana i hadžiju Krnježa.

To se dogodilo 13. džumadel-ahira 1170. (3. III 1757) godine. Ali, Božjom providnošću, iako početkom marta bijaše blago vrijeme, bez snijega i hladnoće i sasvim vedro, iznenada se toga dana iza icindije pojaviše crni oblaci i te noći zapade veliki snijeg. Zato nijedan od jaramaza-ubojica ne mogaše pobjeći. Kako su svi građani bili protiv jaramaza, to se sutradan sakupi nekoliko njih i za tri-četiri dana pohvataju i u kol dovedu dvadeset i tri jaramaza-ubojice i podave ih uz gruvanje topova. Neka im je Alah milostiv!

Zadavljeni su:

Bašeskija Sari-Murat, ubijen,
Hadži Pašo Morić (Morozade),¹⁶
njegov brat Ibrahim-aga Morić,¹⁷
Hajdar-baša,
Sarač Mumin,
Hasan Čiplak,
Čolak Hasan,
Tabak Muzur,
Hasan Herconja,

¹⁵ Agina kapija je naziv za janjičarski odžak. U Sarajevu se ovaj odžak nalazio na mjestu Katedrale prema Husrev-begovom Hamamu.

¹⁶ Morić hadži Mehmed i njegov brat Ibrahim-aga, sinovi Mustafa-age, iz Vekil-Harčove mahale, bili su kolovođe onih nereda u Sarajevu i zbog toga su i pogubljeni. Obojica su sahranjeni u dvorištu Vekil-Harčove (Hadžijske) džamije pod Alifakovcem. Na njihovim uzglavnim nišanima su aginski turbani, što ukazuje na to da su i oni bili janjičarske age. Osim natpisa na nišanima, u dvorišnom zidu spomenule džamije od strane ulice stoji uzidana spomen-ploča o pogibiji Morića. O njihovoj pogibiji ispjevana je i jedna narodna pjesma.

Napominjemo da nije tačna Skarićeva tvrdnja da su Morići sahranjeni u dvorištu Čokadži, hadži Sulejmanove džamije. O Morićima vidi: H. Kreševljaković, "Morići". Sarajevo. 1938. Š. Sejfudin Kemura. "Sarajevske džamije", 1910, str. 84—86 i M. Mujezinović, "Stari Alifakovac u Sarajevu", Naše starine VIII. 1962, str. 128.

¹⁷ Vidi 16.

Danijal, čizmedžija,
Ibrahim, mljekar,
Čutahija,
Vrabac,
Arnaut Bećir,
Vladika Salih,
Kuna (Kuno-ogli),
Krnjo,
sin kazaza Jusufa,
Tursun,
Šabić, (Sabo-ogli),
Memija,
Hadži Tajfur,
Halilbašić (Halilbasaogli), zadavljen u Travniku.

Mnogi drugi pobjegoše iz vilajeta.

Ovo se dogodilo u 1170. (1757).

Godina 1170. (26. IX 1756 - 14. IX 1757)

- Ovdje ću navesti i zabilježiti datume nekih događaja koji se zbiše u Sarajevu gradu i bosanskom ajaletu, jer kao što se kaže: Što je zapisano ostaje, a što se pamti iščezne!

- U već poznatom događaju pobijeni su: Pašo Morić (Morozade), Sari-Murat i Halilbašić (Halilbasaogli).

- Vojna na Crnu goru.¹⁸

- U Arabiji su opljačkane hadžije.

- Hafiz Tokatlija, vaiz, redovno je sedam-osam godina, kazivao Bejdaviju koji završi ove godine.¹⁹

- U Sarajevu među djecom zavlada u jačoj mjeri bolest ospica.

- U mjesecu zilhidže (17.VIII - 14. IX 1757) bila je kušanma berbera. Ovdje bilježim imena nekih mojih umrlih prijatelja iz Sarajeva, koje sam dobro poznavao a koji preseliše na drugi svijet. Njihova imena bilježim bez kronološkog reda, onako kako mi koji na um padne. Činim to da se njima preda rahmet i da meni uz zahvalnost Alahu bude podaren dug i blagoslovljen život.

Jusuf-baša, abadžija tevećelija (tevekkeli), iz Mimar-Sinanove mahale.

Derviš Avdija, kaderija.

Štaban-čelebija, zlatar (zerger), veoma star.

Tabak, brat mujezina iz Vrbanje mahale (an mehallei Ivirban).

Ramadan-čelebija. bazrđan, iz Mimar-Sinanove mahale.

Grabovica (Grabovi) Mehmed-aga.

Aga topčija (Tobci-agasi).

Topalasti Emir, tahmišdžija.

Hasan-čelebija, trgovac, iz Olova (Olovi), tevećelija.

Mehmed Holuk, abadžija, imam, iz Davud-čelebijine mahale.

¹⁸ U vojni na Crnu Goru godine 1756. vidi: J. N. Tomić, "Turski pohod na Crnu Goru", Glas SAN XCIII. str. 256-340: H. Hadžibegić, "Odnos Crne Gore prema Osmanskoj državi polovicom XVIII vijeka", Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenikih naroda pod turskom vladavinom III-IV (1952-53). str. 485-508.

¹⁹ Ovdje je svakako riječ o komentaru Kur'ana od Kadi Bejdavije.

Krko, trgovac, iz Jahja-pašine mahale.
Hajdar-baša, abadžija, iz Čemaluše mahale.
Mandžo, iz Jahja-pašine mahale.
Hadži Ibrahim Uščuplija (Uskupli), iz Jahja-pašine mahale.
Ćemerlić (Kemerlizade), kadija.
Gusak, pekar, ribolovac (balik avcisi); lovio je na udicu.
Šako, mesar (kasab).
Šejtanić (Saytanogli), bajraktar, bičakčija.
Starac Šejh Idris, kaderija.
Osman-aga, aga mehtera, starac (Mehteraga Osmanaga ihtiyar).
Ludi (mecnum) Haso, kovač (haddad)
Mehmed-čelebija Boban, vaiz.
Zuko Kablar, derviš mevlevija.
Starac, mevlevijski šejh.
Topalasti starac Mehmed-čelebija.
Koševski imam, velike brade.
Baš-aga (Basagasi).
Starac Hadžić (Haciouglu), kazaski čehaja.
Jaho, atar (drogerista).
Malešić, atar.
Ćato, bakal.
Kudus (Koduz), aščija.²⁰
Babuškić (Babusko-ogli), mesar.
Kujrak, hamal.
Bjelobradi Avdibaša Kulaksuz, iz Davud-Čelebijine mahale.
Ćato, arzuhaldžija.
Starac Duro-abadžija.
Starac hadžija, serhatlija (Serhatli), bazrđan.
Starac hadži Alija Uščuplija (Uskubli), sofija.
Olovčić (Olovi), imam Jahja-pašine džamije.
Muselim.
Terzija.
Visoki siromašni sofija, koji je propisno klanjao namaz (Ta'dili erkanile namaz kilici).
Memija, berber.
Mula Mahmut, učenik medrese.
Hodža, telal, sofija.
Siromašni Haso, abadžija.
Mehmed-aga, sakupljač džizje (Harac cuzyedari).
Mladi Mehmed Nalo (Nalo-ogli).
Stari mujezin Kebkebirove džamije, grobar.
Mula Mehmed Kaukčija (Kaukci-zade), trgovac.
Starac Mešak,²¹ bakal.
Starac Mahmut-baša, mutabdžija (Maytabci).
Osman-baša, bakal.
Bajraktar, iz Čejirdžik mahale.
Stari kazaz, iz Ašik mahale.
Starac nalčadžija.
Siromašni starac Šaban kovač, iz Kadijine mahale (ʿan mehallei Kadi).
Hadžiahmetović (Haciahmedogli); poginuo u Atarskoj čaršiji.
Hadži Ali-efendija, muderis.²²

²⁰ I danas postoji u Sarajevu porodica Kudusa.

²¹ Ljetopisac na više mjesta upotrebljava izraze, riječi, a ponekad i čitave rečenice na našem jeziku.

Suludi Ismail-paša (mecnun-meczub).²³
Suludi Jusuf-paša (mecnun-meczub).²⁴
Hadži Ahmed Čevrljuga (Cevir-liga).
Ahmušić, mujezin Čemaluše džamije, gassal.
Starac Šah Husejin
Ibrahim Čakić (Čakaogli).
Furda, bakal,
Bjelobradi kazandžija, učio bi ihlase u Begovoj džamiji.
Pepek, tabak.
Bobanović (Bobanogli). dželepdžija.
Čelebija Div.
Berber Ibrahim-aga džabija Husrev-begova vakufa.²⁵
Mlakota. iz Mimar-Sinanove mahale.
Hero, iz Mimar-Sinanove mahale.
Starac hadži Hasan, kujundžija, iz Mimar-Sinanove mahale.
Starac halač, iz Mimar-Sinanove mahale.
Amidža, halvedžija, iz Mimar-Sinanove mahale.
Tiro.
Ćato, iz Mimar-Sinanove mahale.
Bula-hanuma Mačkar, begum-divanija.
Hadži Bešir, divanija (divane).
Mehmed-aga Imaretlić (Imareti), nadzornik Husrev-begova vakufa.
Tiro, kahvedžija.
Stovro Varjamez.
Hadži Avdija, bašeskija 45. džemata.
Husejin-efendija, ćehaja paše Kukavice.²⁶
Šećo Bucalović (Bucalogli).
Bučuk, bojadžija.
Amidža, čizmedžija (Amce).
Hamalski ćehaja, tevećelija (Hammal kethoda tevekkeli)
Mršavi hamal Velija.
Osman-baša, telal i objavljivač molitve (Vakti salatci).
Esko, mujezin.
Mosto, handžija.
Salih čelebija, imam, kazaz.
Hrnjo, kazaz.
Šanta mujezin.
Tegaltić (Tegaltiogli).
Starac Hujdur.

²² Nema ga u popisu muderisa Gazi Husrev-begove medrese, koji je objavio H. Kreševljaković u "Spomenici Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice", a nije nam poznato u kojoj je od ostalih pet tadanjih medresa ovaj predavao.

²³ Ko je ovaj Ismail-paša nismo mogli ustanoviti.

²⁴ Ni o Jusuf-paši nemamo sasvim pouzdanih podataka. Kadić u svom Zborniku bilježi da se ovaj prezivao Čuprilić. Prema predaji, on je bio muhafiz u Tibrizu, pa je ne slažući se sa turskim vlastima, bio osuđen na smrt, te je utekao i, preobučen u derviša, došao u Sarajevo, gdje se naselio u Đumišića medresi i tu ostao do smrti 1160. (1747/48) godine. Sarajevski kadija Jahja-efendić podigao mu je turbe na Alifakovcu, gdje je Jusuf-paša sahranjen. Međutim, na turbetu kao ni na nadgrobnom spomeniku Jusuf-pašinom nema natpisa. Vidi opširnije: Muhamed Enveri Kadić, "Zbornik V." str. 71. u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu; Sejfudin Kemura, "Sarajevske džamije", 1910, str. 74, i M. Mujezinović, "Stari Alifakovac u Sarajevu", Naše starine VIII. 1962. str. 132.

²⁵ Nema ga u popisu džabija Husrev-begova vakufa koji je objavio H. Kreševljaković. "Spomenica Husrev-Begove četiristogodišnjice". Sarajevo 1932. str. 137-141.

²⁶ Na jednom nišanu u groblju uz Carevu džamiju čitamo da je tu sahranjen neki Husejin-efendija. koji je umro hid. 1167. (1753/54) g., a koji bi mogao biti identičan sa Bašeskijinim Husejin-ef. ćehajom. Vidi: M. Mujezinović; "Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije", Naše starine IV, 1957. str. 141.

Hadži Mehmed Hujdur.
Mladi mujezin Careve džamije.
Muštulukčija (Mustulugci).
Mehmed-baša Kreševljak.
Delibimanić.
Gojza, gassal.
Siromah derviš Varjemez.
Luđak Kaso.
Asik Omo, divanija (divane).
Terzija.
Dobrotvor (hajrsahibi) hadži Hasan.²⁷
Hatem, pasvandžija.
Kara Hasan, pasvandžija.
Mula Hajrulah-efendija, kazandžija.
Hamamdžija Čaršijskog hamama.
Još jedan hamamdžija.
Hadži Salih Cigić (Cigo-ogli).
Kubat, divanija (divane).
Pup-hodža u hrki.
Džondžo, hafaf, starac.
Mustafa-baša, kovački kalfa-baša.
Lukhodžić (Lukhocaogli), koji je imao astmu.
Janjičarski aga (Yenicariyan agasi).²⁸
Velijudin hodža (Velijudin havace).²⁹
Njegov (Velijudinov) brat Kadri-hodža.
Ludi starac Mehmed, affare.
Ranar (cerrah), iz Ćemaluše.
Tica, papudžija.
Mustafa-baša Srmalić (Srmali-ogli), bakal.
Starac Šeho, zvani Pirinač.
Tutundžija Ezder, mujezin.
Mladi Bakarija, prljavi serdar.
Topalasti trgovac.
Starac kazaz Azamet.
Jakub, pekar.
Kazaz, židovski kasap (Kassabi Yehudijan).
Ireiz, bakal.
Mula Ahmed, sibjan-mualim.
Stari majstor (usta) Džafer.
Stari tabački majstor.

²⁷ Dobrotvor hadži Hasan, sin Oručov, umro je hidž. 1167. (1753/54) g. i sahranjen u dvorištu kadi Hasanove džamije na Brdu, gdje mu se i danas nalazi nadgrobni spomenik s natpisom. H. Hasan je obnovio spomenutu džamiju koja je stradala u požaru 1697. g., i sve do ovog vremena nije bila obnovljena. Uz džamiju je isti dobrotvor sagradio i česmu. Vidi: S. Kemura. "Sarajevske džamije". str. 18-19. H. Kreševljaković. "Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu". Sarajevo. 1939. str. 120-121. Oba autora su pogrešno označili kao godinu smrti ovog Hasan-efendije hidž. 1168. godinu, a na nišanu se, međutim, jasno čita h. 1167. godina.

²⁸ O ovom janjičarskom agi nemamo nikakvih podataka.

²⁹ Iz jednog natpisa na nišanu ulemanskog tipa u groblju uz Sarač Alijinu džamiju na Vrbanjuški vidimo da označava grob Velijudin-efendije, koji je umro hid. 1157. (1744) godine. U natpisu se dalje kaže da je spomenuti umro u 48. godini života i da je zbog svoje učenosti uživao veliki ugled u narodu. H. Kreševljaković spominje da je Velijudin-ef. bio jedno vrijeme mualim Husrev-begova mekteba i imam Sarač Alijine džamije. Velijudin-ef. je otac poznatog Mehmed Razi ef. Velihodžića, o kojem naš ljetopisac također govori na više mjesta. Bašeskija spominje i Velijudinova brata Kadri-hodžu, iz čega, opet, možemo zaključiti da je porodica Velihodžića bila porodica učenih ljudi. Vid. "Mekteb-Salnama". Sarajevo. 1326. (1907-908). str. 52-53 i H. Kreševljaković. "Spomenica", str. 44 i 157.

Glasoviti kadija Muharemija (Kadi meshur Muharremi).³⁰

Hadži Ahmed, Ablakov ortak.

Hadži Alija, kovač.

Hadžija Makoldžija.

Burnaz-čelebija.

Mladi Kadrija, trgovac, abadžija.

Dugi Alemdar. kazandžija.

Hadži Ibrahim Eško.

Oruč, neženja (bekar), bazrdan.

Kurt (Kurd) Alija, pekar.

Neki od spomenutih ljudi davno su pomrli. Ovdje sam zapravo bilježio one koji su umrli do 1171 (po. 15. XI 1757) godine, ne pazeći na kronološki red.

Godina 1171. (15. IX 1757 - 3. IX 1758)

- U jakoj mjeri zavlada bolest astma.

- 5. muharema 1171. (19. IX 1757) godine bila je kušanma kazaza.

- U Bosanskom ajaletu palo je mnogo kiše.

- U mektebu u blizini Ferhadije džamije postao sam sibjan-mualim.³¹

Odsada ću kronološkim redom bilježiti svake godine umrle osobe.

Tako su u 1171. (1757/58) godini od početka muharema (15. IX 1757) umrli:

Mladić mula Alija, abadžija.

Starac hadži Osmaan Talir.

Luđak Muzga.

Salih Zalim.

Tiro, halač.

Jorgandžija.

Mehmed, handžija.

Čehaja kahvedžija (Kethoda kahveci).³²

Sabura, kazandžija.

Smajlagić (Ismailgazade).

Crnobradi berber.

Saka Nadž, džanbas.

Jašar-baša, bazrdan.

³⁰ U već spomenutoj desetogodišnjoj pobuni Bošnjaka protiv turske vlasti (1747-1757). godine Muharemija je igrao vidnu ulogu, čime je stekao veliku popularnost u narodu. Kao što su Morići bili vođe bune u Sarajevu, tako je ovaj to bio izvan Sarajeva. Da je Muharemija mnogo jada zadavao tadašnjim vlastima, vidi se i po mnoštvu okružnica (berata i dr.) koje su raspisivane u svrhu da se Muharemija uhvati sa družinom. Nekoliko ovakvih okružnica nalazimo u jednom tešanjskom sidžilu iz XVIII vijeka (Sidžil u Gazi Husrev-begovoj biblioteci). O Muharemiji vidi još: Safvet-beg Bašagić "Kratka uputa u prošlost Bosne i Hercegovine", Sarajevo, 1900. str. 102-103; Vladislav Skarić. "Sarajevo i njegova okolina." 1937, str. 123. i Fehim Spaho. "Pobune u Tuzli". Glasnik zemaljskog muzeja u Sarajevu. 1933. str. 71-76.

³¹ U istočnom dijelu dvorišta Ferhadije džamije nalazila se sve do 1879. godine zgrada mekteba što ga je sagradio osnivač džamije Ferhad-beg (Vuković-Desisalić) bosanski namjesnik (od aprila 1568. do 1572. g.). Vidi: Šejh Sejfudin Kemura. "Sarajevske džamije". 1910, str. 330: Dr Hazim Šabanović. "Bosanski namjesnik Ferhadbeg Vuković-Desisalić", Zbornik Filozofskog fakulteta. knj. IV-1. Beograd 1957. str. 113-127. i Mehmed Mujezinović. "Turski natpisi u Sarajevu iz XVI vijeka", Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom sv. II. 1951. str. 110.

³² Kako se prezivao ovaj kahvedži-baša nije nam poznato. Ne spominje ga ni H. Kreševljaković u "Esnafima". Sarajevo, 1958.

Filip (Filib) s Bjelava.
Poznati telal Sivo.
Šeho, čizmedžija.
Ahmed-efendija Čarkić (Čarko-ogli), zamjenik imama.
Slijepi Ćato iz Imareta.
Starac Hamalović (Hamliogli).
Siromašni slijepi kazaz.
Baba Ahmed, kazandžija.
I njegov (Ahmedov) sin.
Kadija Londari-efendija.
Starac sofija, minedžija (mineci).
Kosati siromah, prodavač kestena.
Bećo Šebešlić (sebesliogli), mladić.
Mehmed-čelebija Hubjarija, bazrdan.
Brat imama s Atmejdana.
Starac Šeho, hafaf.
Hadži Jusuf, kovač.
Mehmed-baša Čelengir, prodavao je ćumur.
Humo.
Ćato, bazrdan.
Alija Meto Uščuplija (Uskübli).
Kato, berber.
Jelečković (Yelecogli), zadavljen.
Mustafa Karić (Karo-ogli), siromah.
Kećo Idrizović (Idrizogli).
Luđak Husejin.
Mehter-baša (Mehterbasi).
Ljutiti starac Filemenk, divanija, bestidnik.
Salih Spaho (Spaho-oglu).
Jašar, mesar, meremetdžija.
Ludi Bazo, prosjak.
Imaretlić (Imaretliogli).³³
Hajdar, šerbetdžija, nosio je hrku.
Hadži Fazlija, trgovac iz Kolobare.
Mula Ahmed Talirević (Talirogli), silajdžija.
Siromah Lendo, "Jedi halvu", buzadžija.
Starac Čekrica.
Mehmed Moro, dželepčija.
Ismail-aga, handžija.
Siromašni starac Mustafa-baša, pisar, mudželit.
Maloumni handžija iz Sagrdžija.
Kaligraf (hatat) Terzić (Derzizade).
Siromašni Mandžuka, prosjak, nosio je hrku.
Beograđanin (Belgradli) Eskija, kazaz.
Kulukčija Tura; sakat
Bjelobradi trgovac, punac Morića (Morozade).
Kazaz Vrago.
Bjelobradi dugi Jusuf Sudžuka.
Pašić (Pâso-ogli), vlasnik Gaja.

³³ Ovaj Imaretlić biće identičan sa Muhamed-agom, nadzornikom Husrev-begova vakufa. Čiji se nadgrobni spomenik s natpisom sve do 1947. godine nalazio u dvorištu Kalin hadži-Alijine džamije, koja je spomenute godine porušena. Kronogram mu je spjevao Mejlija. Iz natpisa se vidi da je ovaj umro hidž. 1171. (1757) godine. Up. "Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice". Sarajevo 1932. str. 138. i M. Mujezinović, "Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije", Naše starine. IV, 1957. str. 143-144.

Starac Džumhur, kazaz, iz Ćemaluše mahale.
Haso, sujoldžija.
Hromi bakal, iz Imaretske čaršije.
Starac Požegija (Pozegi), belukčija.
Buba, abadžija, mujezin Bašćaršijske džamije.
Odabaša s Banjskog Brijega.
Osmanbašić (Osmanbasaogli), pristalica Imaretlića.
Hasan-baša, mestvedžija.
Hamal Haso.
Ibrahim-aga Novalija (Novali), ajan iz 50. džemata; ubijen.
Starac šejh Togo.
Alić (Aliogli), kujundžija.
Starac Linga, kujundžija.
Stari tabutčija.
Kljuco (Kljoco), aga i serdar.
Bogati Emir zildžija.
Omalešni neženja Mumin.
Esko, nalčadžija.
Juvadžić (Juvaciogli), s Hiseta
Berber Gušo.
Karačić, odundžija.
Adžem Husejin, kahvedžija.
Gušo, pekar.
Mustafa-baša Surmelić (Surmeliogli).
Siromašni Salih, zvani Alemdar.
Berbo, iz Džunića mahale.
Hadžić (Haciogli), bakal, ubijen.
Lezitetka-efendija.
Crnobradi bazrđan Karahodža.
Đul Jahja, prosjak.
Bekro, bakal.
Kafedar, kahvedžija, iz (prazno) baluka.
Hadžialić (Hacialiogli), odabaša.
Starac kujundžija iz Sumbul-mahale.
Dubarac, starac, terzija.
Bego.
Hubjarić (Hubyariogli) Šećo.
Starac Duro, kazaz.
Krpedžija, iz Sagrdžijske čaršije.
Hamzić (Hamzaogli), kazaz.

U spomenutoj 1171. godini umrla su ukupno 104 moja prijatelja.

Godina 1172. (4. IX 1758 - 24. VIII 1759)

- Na dan Kasuma (8. novembra 1758. godine) vjenčala se ljepotica, kći Bašage Mustafage, sa Čartozanom (Cartozanogli) Alijagom iz Jahja-pašine mahale.
- 12. veljače pojavi se behar na zerdelijama.
- Cijela zima je prošla bez snijega i hladnoće.
- 8. maja (mayis) pade veliki snijeg s jakom kišom tako da je polomio drveće, a i Miljacka je nadošla.
- 1. ramazana 1172 (28. IV 1759) godine izgorjela je Zlatarska čaršija.

- 5. nisana, u ponedjeljak Proslava rođendana princeze, kćerke sultana Mustafe.³⁴
- Kada se već jako bio razvio behar, pade snijeg i nastade žestoka studen, tako da se behar promrznuo. Ovo se zapravo dogodilo u mjesecu šabanu (30. III - 27. IV 1759) godine. I ranije sam zabilježio da je u ovo vrijeme pao nezapamćeni snijeg.
- Zakupnina Husrev-begova hamama³⁵ u ovoj godini iznosila 800 groša.
- 12. hazirana 1172 (12. juna 1959) godine pojaviše se oblaci i promijeni se vrijeme.

I u ovoj, 1172, godini počev od ž. muharema (4. IX 1758 - 24. VIII 1759) bilježiću umrle moje ahbabe.

Tako je prvi umro:

Ali-efendija Taslidžak, imam u Buzadži hadži-Hasanovoj džamiji.³⁶

Iza njega Čolo, telal.

Zatim bazrdan, s Hiseta.

Zatim Ismail-baša, pekar.

Kantardžić (Kantarciogli) Hapča.

Hadžija Zec, kujundžija.

Hadži Mustafa, fenjerdžija. Na dan kada je ovaj čovjek iz Nove mahale (Yeni mehallesindan) otišao na hodočašće u Meku, dogodilo se pomračenje Mjeseca.

Crni hadži Alija, iz 97. džemata.

Sabura (Saburaogli).

Hadžija Šabić (Sa'bo-ogli) čizmedžija.

Osman-efendija, kovač.

Bjelobradi tabak.

Đulić (Gulogli), terzija.

Poznata Badža-kaduna, Ibrahimagina žena.

Starac Ramo, kazandžija.

Goro, dželepčija.

Starac Čarmuk, židovski vodonoša.

Šaban-dede, tabak.

Ejub-čelebija, terzija.

Kulo, bazrdan, dželepčija.

Hasan-aga Biogradlija (Beligradli).

Bakarija, čokadžija.

Taščić (Tasciogli), kadija.

Crnobradi kovač.

Babuško, mesar.

Omalešni halač, iz Ašik mahale.

Salih-baša, kujundžija.

³⁴ Sultan Mustafa han III, sin sultana Ahmeda, upravljao je turskom carevinom od 1757-1773. g. Na prijestolju ga je zamijenio sultan Abdul-Hamid.

³⁵ Gazi Husrev-begov hamam nema proračuna za ovu godinu. H. Kreševljaković ima proračune za neke godine. Vidi: H. Kreševljaković. "Banje u Bosni i Hercegovini", Sarajevo, 1952, str. 83.

³⁶ Buzadži hadži-Hasanova džamija nalazi se na uglu ulica Kaukčije Abdulah-efendije i Svetozara Markovića. Iz natpisa nad ulazom vidimo da je sagrađena hidž. 963 (1555/56.) godine. a podigao ju je sarajevski trgovac Buzadži hadži Hasan. Zidana je od kamena, ima kvadratnu osnovu i presvođena je kupolom. Uz džamiju se nalazio veći broj vrijednih nadgrobnih spomenika koji su ekshumirani 1952. godine. Na ovom injestu podignute su stambene zgrade. Ostalo je danas samo nekoliko nišana i to uz neposrednu blizinu džamije. Vidi: M. Hadžijahić. "Sarajevske džamije u narodnoj predaji", Zbornik za narodni život i običaje Južnih slovena knj. XXX. sv. 2. str. 230-234. M. Mujezinović. "Turski natpisi u Sarajevu iz XVI vieka", Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda, sv. 11. 1952. str. 107. i Glasnik IVZ II. 1951. str. 159.

Bjeloradi Mehmed-aga Nalo.
Pločo; ubijen.
Siromah Jusuf Varjemez, derviš, prodavač gurabija.
Baba Alija, džanbas.
Starac šejh Šapčanin (Sapceli).
Šolbatov brat.
Bajrić (Bayro-ogli).
I još jedan Bajrić (Bayro-ogli).
Hadžibeg, minedžija.
Lošo, bostandžija.
Ćoro Abdulah-efendija, kadija.
Hadži Avdija Lepir.
Ramo, abadžija, alemdar.
Odabaša, sarač.
Hadži Meho, bakal.
Starac Husejin abadžija.
Šiljak, bazrđan.
Ašura, pekar.
Mustafa-baša, tabak.
Trebo, kahvedžija.
Uvijek pijani zlatar.
Mula Salih, kazaz.
Luhumija, s Hiseta.
Žutobradi sarač.
Tica (Ipticeogli), mesar.
Hadži Mustafa Cigić (Cigo-ogli), trgovac.
Mustafa-baša Hrnjica (Hrnice), eskidžija.
Kapo, haračlija (Haracci).

U spomenutoj godini pobilježio sam imena nekih mojih prijatelja i poznanika, u svemu 56 umrlih. Rahmet im duši! Ako bude života, i u 1173. godini bilježiću imena pomrlih.

Godina 1173. (25. VIII 1759 - 12. VIII 1760)

- Cijena hljeba određena je 8 akči oka.
- U Sarajevo stiže hiljadu deva koje donesoše municiju.
- 7. rebiul-ahira 1173 (28. XI 1759) godine postao sam imam u džamiji Buzadži hadži Hasan i na ime jednogodišnje plaće unaprijed sam primio 18 groša.³⁷
- 29. svibnja krenuo je na Mostar bosanski valija Mehmed-paša Kukavica tražeći da mu se izruče tri čovjeka. Međutim, Mostarci napadnu na pašu i ubiju iz njegove pratnje 3-4 čovjeka.³⁸
- U Beogradu je umro moj amidža Topal Osman-aga, bašeskija 97. džemata, pa sam 24. svibnja radi ostavine išao u Beograd.
- Mehmed-efendija Fojničanin postao je muftija. Međutim, dotadašnji stari muftija ne ustupi mu položaja, nego sastavi mahzar i štaviše protiv Muhamed-efendije nahuška svoje prijatelje.³⁹

³⁷ O Buzadži h. Hasanovoj džamiji vidi bilješku 3 u 1172. godini.

³⁸ Hadži Mehmed-paša Kukavica bio je dva puta bosanski namjesnik i to prvi put od 10. decembra 1751. do 6. decembra 1756. i drugi put do 28. VIII 1757. do 13. VIII 1760. godine. H. Kreševljaković - D. Korkut: Travnik (1464-1878). Travnik 1961. str. 138.

³⁹ Hadži Muhamed-efendija Fojničanin, sin Jusufov, iz Kečedži Sinanove mahale poslije svršenih nauka u Carigradu i po dolasku u Sarajevo postavljen je najprije za bibliotekara Osman-Šehdijine biblioteke, a zatim je dva puta bio sarajevski muftija, i to prvi put od 1763. do 1766. i drugi put 1768. Napisao je i dva djela iz područja arapske gramatike. Umro je u Vidinu 1770. godine. Iza sebe je ostavio svoju biblioteku sa fondom od 250 svezaka raznih knjiga. Naslijedili su ga žena Merjema, kći hadži-Mustafina, maloljetni

- Trešanja i čereza bijaše u izobilju.

U ovoj godini prvi je umro:

Ahmed-efendija Butmirija (Butmiri), katib.
Zatim spahija Bego.
Iza njega Maslo, šerbetdžija.
Snažni i visoki hamal Mahmut-baša.
Kara Salih, tutundžija.
Siromašni čizmedžija.
Hodžić (Hôco-ogli).
Hasan-aga Novo.⁴⁰
Buljina, kazandžija.
Ahmedago Jebiciganka.
Hadži Fazlija Bazrdanović (Basrganogli).
Bešir-baša, bakal.
Ibrahim-efendija Sahanija.
Krupni mumdžija.
Ćurči-baša, bašeskija 97. džemata.
Kovač Vreto.
Hadži Jusuf, abadžija.
Mujezin džamije kod Sinanove tekije.⁴¹
Hadži Muhamed Penjezović (Penezogli).
Starac mesar.
Fazli-hodža, arzuhaldžija.
Visoki halač.
Ludi Muho, iz Arap-mahale.
Herco,⁴² čizmedžija.
Bjelobradi Tufo.
Maloumni starac Husika, tabak.
Hadži Hasan Česum, pravi sofija.
Trgovac Visočak.
Pekar Dujmo, zimija.
Đuro, pekar, zimija.
Đuro, sapundžija, zimija.
Starac hadži Karkin.
Tabutdžija stranac.
Osman-baša Tanković siromah.
Musakadija (Musa kadi).
Hadži Salih-efendija Stambolija, bazrdan, sofija.
Pašić (Paso-ogli).
Otac derviša kaderije mula-Ahmeda.
Mevlevijski šejh Ataullah.⁴³

sinovi Abdurahman i Mehmed, zatim kćeri Umihana, Muradhana i Fatima. O ovom muftiji naš ljetopisac govori na više mjesta. Vidi još i: Sejfudin Kemura. "Sarajevske muftije". Sarajevo, 1916. str. 14-16; H. Mehmed Handžić. "Književni rad bosansko-hercegovačkih muslimana". Sarajevo 1934. str. 71-72. i M. Mujezinović. "Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije", Naše starine. IV (1957). str. 150.

⁴⁰ U dvorištu Kalin hadži-Alijine džamije donedavno se nalazio nadgrobni spomenik iz čijeg se natpisa saznaje da je tu sahranjen Hasan-aga Novo, umro hidž. 1172 (1758/59) godine. Faksimil i prevod natpisa s njegova nišana objavio je Sejfudin Kemura. "Sarajevske džamije". Sarajevo 1911. str. 351.

⁴¹ Ovdje svakako autor misli na Sarač-Alijinu džamiju koja se nalazi u neposrednoj blizini hadži-Sinanove tekije u Sagrađijama na Vrbanjuši. Sagrađena je prije 1528. g. kada se prvi put spominje. Vid.: Dr Hazim Šabanović, "Postanak i razvoj Sarajeva". Radovi Naučnog društva, Sarajevo, 1960. knji. XIII. str. 108.

⁴² I danas se u Sarajevu nalazi Hercina ulica, porodica Herco je izumrla.

⁴³ O ovom mevlevijskom šejhu nemamo drugih podataka.

Mustafa-čelebija, faldžija.
Đogo, mesar.
Kazaz-hodža, iz Skenderije.
Siromašni starac Zvrzda, prosjak.
Ludi mula Salih Čemerlija (Kemerli).
Traš Osman.
Starac Hapčo, dželepčija, hamamdžija.
Brčkalija (Brckalizade).
Ibrahim-baša Parmo.
Avdi-baša Kečo.
Hodža Togo.
Ludi hadži Sulejman Ablak.
Ćoso Bravo.
Njegov (Bravin) brat Saltaga.
Hadži Ahmed iz Osijeka (Osijekli).
Naš bašeskija, moj amidža, umro u Beogradu.
Đulić (Gulogli), terzija.
Hadžiduraković (Hacidurakoglu).
Aščija, alemdar, u kalpaku (kalpaklu).
Hadži Avdija Logavić (Logavizade).
Ludi starac hadži Salih Bajrić (Bayro-ogli).
Mladi Logavić (Logaviogli), umro od kuge na putu za Solun.
Hadžisananović (Hacisananoglu); umro od kuge idući za Solun, mlad.
Kazandžija (Kazanci).
Još jedan kazandžija (def'a kazanci).
Starac hadži Sinan, bazrđan.
Muharem-baša, abadžija, bazrđan, u kalpaku.
Mladi hadžija Kaldžo, kazandžija.

U ovoj godini je umrlo 68 osoba.

Godina 1174. (13. VIII 1760 - 1.VIII 1761)

- Cijena kupus-repi iznosila je 10 para po tovaru, a cijena orasima na oku bila je 4 akče.
- U proljeće, na Sultani-nevroz, bijaše u Sarajevu 4-5 dana mraza, to jest čadine.

Poslije toga među djecom i odraslima zavlada bolest, a pojavi se i veliki kašalj.

- Osman-Šehdi-efendija Bjelopoljac, koji bijaše ugledan čovjek u Carigradu, sagradi u Čarevoj mahali u Sarajevu biblioteku.⁴⁴
- Šljiva požegača bijaše u izobilju.

⁴⁴ Zgrada ove biblioteke nalazila se u lijevom uglu dvorišta Careve džamije. To je bila manja kamena građevina šesterostrane osnovice i presvođena kupolom. Njezin osnivač Osman Šehbi je sin Mehmed-efendije Kadića. Rođenje u Bijelom Polju. Kada je Hekimoglu Ali-paša po treći puta došao u Bosnu za namjesnika, s njim je zajedno stigao ovamo i Osman Šehdija, koji je postao mektubdžija a zatim sekretar ovog poznatog namjesnika. Osmah Šehdi je imao sina kadiju koji je umro dosta mlad, pa je u znak sjećanja na svog sina osnovao ovu biblioteku i u nju iz Carigrada dobio vrijednih knjiga. Zgrada biblioteke je porušena 1910. godine, a knjige iz nje prenesene su u Husrev-begovu biblioteku 1914. godine. Up. Šejh Sejfudin Kemura. "Društvu Careve džamije", merh. Osmah Šuhdi ef. "Kjutubhana". Sarajevo 1916: Hazim Šabanović. "Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu", Bibliotekar VIII 1956. br. 1-2. str. 45-62, i "Katalog arapskih, turskih i perzijskih rukopisa Gazi Husrev-begove biblioteke", sv. 1. Sarajevo 1964. str. XIII.

U ovoj 1174 (1760/61), godini bilježiću imena umrlih lica da bi im na taj način onaj koji bude gledao (čitao) ovu bilježnicu predao rahmet, a i ja, ovaj grešnik, kada pogledam ovu bilježnicu da mislim i da uvijek govorim o tome kako valja seliti s ovog svijeta.

Prvi je umro siromah Šišo, telal, starac, koji je brijao bradu.
Zatim starac Rogač.

Iza njega pekar koji pogibe na Romaniji.

Zatim mula Mustafa Dalagija (Dalagizade), sofija.

Semiz, aščija. Umoljanac,⁴⁵ umro na putu za Solun.

Hadži Ibrahim, tabak, misirski trgovac.

Sačak, dželepčija, koji je ubijen zajedno za svojim bratom.

Džafer-baša, kazandžija.

Dedo-Rakija, kahvedžija.

Hadži Ibrahim, abadžija, sofija.

Emir, prodavao bi kahvu na Jaliji na Bendbaši.

Pehla. (Pehlaoglu), trgovac.

Ćoro, bašeskija, iz 97. džemata.

Kruško, naočiti delikanlija.

Pekar, zvani "Masna pita".

Bildar, jaramaz; udušio se u riječi Bosni.

Jusuf-baša, kazandžija.

Hadžija Panjo; umro na putu za časnu Meku, abadžija.

Žutobradi mujezin s Atmejdana, umro na putu u Meku.

Abulić (Abulaogli).⁴⁶

Smail, alemdar, tirjačija.

Hadži Ahmed Bejaz, trgovac.

Crni Salih Numanče, kazaz, trgovac.

Mula Abdulah, kazaz, sin Salih-čelebije.

Derviš Šaban, kovač, nosio je hrku.

Hadži Salih, terzija, iz Ajvaz mahale.

Delimustafić, (Delimustafaogli), bogataš.

Hromi bojadžija.

Strana (Istrana), starac, pekar.

Mašo, tabak, iz Mimar-Sinanove mahale, starac.

Abdulkerim, mutapčija.

Sluga Šehe Bećirage.

Doksan altili ⁴⁷ iz kšle.

Hadži Fazlika, ajan u vilajetu, mujezin; umro 9. šabana ili 4. marta 1174 (16. III 1761) godine.

Rejsović (Reysogli); zadavljen zbog jedne javne ženske.

Gogo, također zadavljen.

Tabak, kojeg je njegova žena zaklala.

Čarakčija (Carakci).

Abadžija.

Hadži Mustafa-aga, alajbeg kazaza.⁴⁸

Drugi Derviš-aga Muzaferija.

Jašarev otac.

⁴⁵ Ovaj čovjek je svakako dobio ime Umoljanac po tome što se on ili neko od njegovih predaka doselio u Sarajevo iz Umolja, sela ispod Bjelašnice.

⁴⁶ Danas se u Sarajevu nalazi porodica Hadžabulića.

⁴⁷ Da li je ovo prezime umrlog ili pak označuje jedinicu u kojoj je služio, nismo posve sigurni. Međutim i danas postoje u Sarajevu porodice Bučuk, Krkbeš i druge, dakle, čija su prezimena brojevi.

⁴⁸ Ne spominje ga H. Kreševljaković u djelu "Esnafi i obrti u starom Sarajevu", Sarajevo. 1958.

Kapić (Kapo-ogli).
Jedan siromah.
Mutevelija Abdi-pašine džamije.⁴⁹
Kučin Ahmed-aga, bakal.
Derviš Mustafa, čokadar, bakal, stranac.
Crnobradi terzija, iz Saršije
Pazarbula.
Terzija Pinjo, bajraktar, 50. džemat.
Sijahija, ajan, iz 97. džemata.
Zeko, halač.
Mehmed-baša Bejtić (Beytiogli)
Kreševljak, crne glave.
Hadži Mustafa Bećar, roznamedžija; umro zajedno sa sinom.
Tabak Kapama.
Osman Halilović (Halilogli) bukagidžija, jaramaz koji je pobjegao.
Hadži Bekir, pisar (Katib), s Atmejdana.
Hadži Salih Muminbašić (Muminbasaogli), neženja.
Siromašni telal Žiga.
Crnobradi hadži Hasan, aračadžija; umro na putu za Meku.
Ahmed-baša Hemzanić (Hemezanogli), kazaz.
Bolesni Šabo, kečedžija.
Starac kapetan, iz Koševa, kazaz.
Sin kahvedžije Ali-baše, iz Ašik mahale.
Ahmed-baša Avdić (ʿAbdo-ogli), zlatar.
Sin hamamdžije Carevog hamama.⁵⁰
Bjelobrki Mervan, buluk-baša.
Jošo, bazrđan, delikanlija, žutih brkova.
Bjelobradi naočiti Deli-Mujo Arnaut (Arnaud).
Šero Karup, čizmedžija, ajalet.
Brkić (Birko-ogli).
Atmejdanlija, iz 96. džemata.
Kablar.
Siromah Hadžo, kazaz.
Sabljar, kahvedžija.
Starac hadži Ahmed Muzaferija, trgovac.
Mirni siromah Salih Tabo.
Ahmed-baša Čomaga (Semaga), terzija, bolestan, tirjačija.
Kosati derviš, neženja, nastanjen u Minedžijinom hanu.⁵¹
Pašalićev bađanak.
Muharem-baša Jara, starac, s Potoka.
Starac čibukčija.
Visoki starac Kojo, iz Džanine mahale.
Kolar, kazaz.
Šilajdžija. stranac.
Žutobradi mumdžija.

⁴⁹ Abdi-pašina džamija nalazila se na mjestu današnje zgrade Vakufske direkcije u Sarajevu, odnosno apoteke Prvi maj, koju je vjerovatno obnovio Abdulah-paša, jer je na tom mjestu postojao mesdžid kojeg je sagradio prvi bosanski sandžakbeg Mehmed-beg Minetović (1463-1464 godine). Dr. H. Šabanović. "Postanak i razvoj Sarajeva", Radovi XIII. str. 90.

⁵⁰ Carevim hamamom nazivao se Isa-begov hamam. Naziv Carev dobio je po tome što se nalazio uz Carevu džamiju. Podigao ga je Isa-beg 1462. godine. Porušen je 1887. g. i na njegovom mjestu podignuta današnja Isa-begova banja. H. Kreševljaković. "Banje u Bosni i Hercegovini", Sarajevo. 1952. str. 73-75.

⁵¹ Pod ovim imenom ne nalazimo nijednog hana u H. Kreševljakovića. "Hanovi i karavan-saraji u Bosni i Hercegovini". Sarajevo, 1957.

Bogati bazrđan Čelić, iz Kračula.
Bjelobradi hadžija Misirlija, iz 97. džemata.
Čelengir, delikanlija.
Siromašni starac Kara Husejin, telal.
Zunba, tabak; naslijedio je agu.
Mavijin brat, kazandžija.
Mula Osman Logavić (Logavizade).
Osman-baša, zlatar, iz Kadijine mahale.
Sin Osman-baše Kulundžije alemdara, jaramaz; ubijen.
Sin mula-Omera, pisara mehkeme; ubijen.
Rajnica, dželepčija i sin mu, utopili se.

U 1174. godini umrle su 104 osobe.
Neka im je vječni pokoj!..

Godina 1175. (2. VIII 1761 - 22. VII 1762)

- Popravljen su i ukrašene Ferhadija⁵² i Bašćaršijska džamija.⁵³
- Među životinjama je u velikoj mjeri zavladała nekakva bolest tako da čovjek nije mogao ulicom proći od smrada lešina uginulih krava.
- 2. siječnja bijaše proslava rođendana princa sultan-Selima, sina sultan-Mustafina.
- Trešanja i čereza bijaše mnogo.
- Na planini Trebeviću sve do Jurjeva vidio se snijeg, a gotovo sve do Aliduna padala je kiša.
- U mjesecima zilkade i zilhidže (24. V - 22. VII 1762) kao i u haziranu i temuzu 1175. godine (1. VI - 31. VII 1762 g.) stigoše vijesti u grad Sarajevo, da se u Čajniču i u selu Slatini blizu Goražda pojavila kuga.
- U ovoj godini umrli su:

Berber, muameledžija, u dućanu prema Avdi-pašinoj džamiji.
Gidžejić, pasvandžija, iz Džanine mahale.
Zatim Selman-čelebija, terzija, iz Mimar-Sinanove mahale.
Bjelobradi neženja, zvani Fenjerdžija, ortak Felemenka.
Hadži Derviš, trgovac, zet Patka Banjolučanina.
Starac, banjolučki muftija, kaderija.
Mustafa-baša Diplo, sin Spahe kantardžije. iz 39. buluka.
Šahmanija: ubijen.
Starac Selman-baša, tabak.
Jedan delikanlija, sljedbenik Avdage Čomage.
Mula Mehmed, mujezin u džamiji na Atmejdanu.⁵⁴

⁵² Ferhadija džamija nalazi se u Ulici Vase Pelagića neposredno do Hotel "Evrope". Iz natpisa nad ulazom u džamiju vidimo da ju je sagradio h. 969 (1561/62) g. Ferhad-beg, bosanski namjesnik, za kojeg se pretpostavlja da potječe iz sarajevske porodice Vukovića-Desisalića. Ferhadija spada u ljepše potkupolne džamije. U dvorištu pred džamijom nalazi se nekoliko nišana s natpisima iz XVII-XIX vijeku. Uz džamiju je ranije postojao mekteb i Ferhad-begovo imare. Up.: Sejfidin Kemura. Sarajevske džamije, str. 324-337; H. Šabanović. "Bosanski namjesnik Ferhad-beg Vuković-Desisalić"; Zbornik Filozofskog fakulteta broj VI-1, Beograd 1957. str. 113-127. i M. Mujezinović "Turski natpisi iz XVI vijeka u Sarajevu". Prilozi za orijentalnu filologiju i istoriju jugoslovenskih naroda pod turskom vladavinom, sv. II, str. 110.

⁵³ Džamija Durak Havadže hadži-Ahmeda nalazi se na Bašćaršiji i po tome je u gradu poznata kao Bašćaršijska džamija. Prvi put se spominje u jednom defteru iz 1528. godine, što znači da je sagrađena prije te godine. I ovo je džamija s kupolom. Up.: H. Šabanović. "Postanak i razvoj Sarajeva", Radovi Naučnog društva knj. XIII, Sarajevo. 1960. str. 110-111.

⁵⁴ Na Atmejdanu u neposrednoj blizini Parka Cara Dušana nalazila se džamija Hadži-Alije Bakrbabe. Bila je prostrana, s krovom na četiri vode i kamenom munarom. Uz džamiju je postojalo veće groblje i česma. Džamija je podignuta u XVI st.. a porušena 1895. godine. Up.: S. Kemura, "Sarajevske džamije".

Sabljarević (Kilicogli).
Crnobradi hadži Hasan; umro u Meki.
Hadži Hasan, abadžija, ospičava lica; umro u Meki.
Debeljko hadži Hasan; umro na putu u Meku.
Bjelobradi starac hadži Ibrahim čauš: umro također na putu u Meku.
Hadži Mustafa Abadžić (Abaciogli), otac kaligrafa; umro u Meki.
Hadži Ibrahim Prešljo.
Hadži Salih Puška, čizmedžija, umro u Meki.
Hadži Mustafa, kazandžija. Ubijen na putu za Istanbul.
Hadži Sulejman, ortak Stanbolije.
Kadri-aga, bakal, iz 97. džemata.
Hadži Salih Jabučar (Jabukarogli).
Hadži Ahmed Pekara, čokadžija.
Jug, faldžija.
Žutobradi dugi bulukbaša.
Jusuf, iz Hanikaha.
Moja kćerka Umihana od deset mjeseci, iz Mimar-Sinanove-mahale; umrla 6. siječnja na dan Saliba, 1175.
Hadžisulejmanović (Hacisuleymanogli), serdar.
Mladi hafiz, sin Hamzin; umro u Istanbulu.
Kujundžijski alajbeg; umro u Istanbulu.
Kablar.
Merdevinlija (Merdevinli).
Horoz, zvani Selaniklija (Selanikli), džuzhan.
Vilajetović (Vilayetogli), ubica kojeg također ubiše; imam.
Poturčenik.
Bego, divanija.
Jedan neženja; ubijen.
Alemdar; ubijen na Romaniji.
Grdo, mesar, samoubica.
Debeli terzija i imam džamije s Begovca.⁵⁵
Brkati žutobradi Zec, kujundžija.
Žutobradi Klino, iz Čejirdžik-mahale.
Mujo, mesar, dželepčija.
Đuturum Hujo.⁵⁶
Malo dijete brkatog Puhare.
Daidžić, hadži Ibrahim, iz naše mahale.
Muharem-baša Bobanović (Bobanogli).
Gušavi čizmedžija Šator, mujezin džamije na Berkuši.⁵⁷
Ospičavi Fišeković (Fisekogli) kujundžija, rumena lica, murid Užičkog šejha.
U ovoj godini umrla je ukupno 51 osoba.

Godina 1176. (23. VII 1762 - 11. VII 1763)

- 20. temuz a ove godine pojavila se kuga i u Sarajevu, i to najprije na Vratniku, gdje je okužen došao iz unutrašnjosti Čabrić s Vratnika, koji je odmah i umro. Zatim je umro i njegov brat hadži Sulejman Čabrić, kazandžija.

Sarajevo. 1910, str. 173.

⁵⁵ Na južnoj strani Sarajeva na Begovcu sagrađio je jednu džamiju Hitri Sulejman u drugoj polovini XVI vijeka. S Kemura. "Sarajevske džamije", Sarajevo, 1910, str. 51-57.

⁵⁶ I danas se u Sarajevu na Breki nalazi porodica Hujić.

⁵⁷ Osnivač ove džamije je neki hadži Turhan. Podigao ju je u drugoj polovini XVI vijeka. S. Kemura. "Sarajevske džamije", Sarajevo 1910. str. 45-47. Kemura je zabilježio da se osnivač prezivao Timurhan, što je pogrešno.

- Iza toga kuga se pojavila na Hridu, Čekaluši, Banjskom Brijegu. Zapravo, poslije pojave kuge na Vratniku ona se najprije raširila u Sunbul-mahali, Pasjoj mahali, zatim u Koševu, Berkuši i Souk-Bunaru. Dakle, kuga je u početku harala po periferiji grada među siromašnim svijetom. Zbog toga su ugledni građani smatrali i zaključivali da njih kuga neće zahvatiti. Ova bolest je pustošila pune tri godine i u samom gradu Sarajevu pomorila oko 15.000 duša. Kronogram o prestanku haranja kuge je ovaj: "Bože, koji si riznica svih dobrota, sačuvaj nas svega čega se plašimo".

- Bostandžije (vrtlari) su dva puta ove godine zasijavali svoje bostane i bili izgubili svaku nadu u rodnu godinu, smatrajući da nikako neće biti lubenica, dinja i krstavaca. Ali ako je nešto određeno, propadaju svi planovi, pa je tako ove godine bostan rodio preko svakog očekivanja.

1. muharema 1176 (23. VII 1762) godine umro je od kuge Čabrić (Kabrikogli), koji je okužen došao u Sarajevo. Tako je od kuge on prvi umro u Sarajevu na Vratniku. Nakon njegova slučaja do 20 dana umro je i njegov brat hadži Sulejman Čabrić, također od kuge. Neka se zna!

Starac sarač, otac Ali-bašin.

Halač. čuvar; ubijen.

Brkati Ali-baša, aračadžija; također ubijen.

Skender, sin pekarev.

Ekin, jaramaz; ubijen.

Sin Crnog Omera, koji se utopio na Bendbaši.

Mula-Osman, brat muftije Fojničanina.⁵⁸

Mula Avdija, derviš, jorgandžija: umro od kuge u Beogradu.

Bakal, iz Pasje mahale; umro od uživanja opijuma.

Rehin brat, umro u Skoplju od kuge.

Bičakčijski baša.

Poznati debeljko serdar Ahmed; umro u Edreni.

Mula Ismail, sin hadži Muharemov, kazandžija; umro od kuge.

Bjelobradi Čugelj.

Mula Osman Ablaković (Ablakogli)

Zimija Aćim, mljekar.

Debeljko hadži Ahmed Cigić (Cigoogli), bazrđan.

Sin Zildže alemdara; umro od kuge.

Omer, kazandžija i mutapčija, "t".⁵⁹

Džafer, kazandžija, "t".

Starac hadži Mustafa Mlačo, kazandžija, "t".

Kovački majstor (usta), iz 96. džemata.

Hadžibektašević (Hacibektaşogli); umro u Istanbulu.

Muharem-baša Ekinović (Ekinoglu), iz 10. buluka.

Mutapčijski čauš.

Sadik-čelebija, terzija.

Ali-baša, tabak, iz Skenderije mahale.

Crnobradi sagrdžija.

⁵⁸ Dne 5. safera 1176 (26. VIII 1762) g. uvedena je u sidžil imovina nekog mula Osmana, sina Jusufova, iz Kečedži Sinanove mahale. Nismo posve sigurni da li je ovo Bašeskijin mula Osman. Jer se u sidžilu spominje da je ovaj poginuo na Hotinu, a to naš ljetopisac ne bilježi. Sidžil X. str. 89. O muftiji Fojničaninu, bratu mula Osmanovu, vidi bilješku 3 u 1173. godini.

⁵⁹ Registrujući imena umrlih osoba ljetopisac u mnogo slučajeva stavlja iza njihovih biografija slovo "t". Smatra se da je to početno slovo arapske riječi taun (kuga), a to slovo, kao skraćunica. Bašeskija stavlja pored imena osoba umrlih od kuge. To je ljetopisac upotrebljavao radi kratkoće da ne bi stalno ponavljao istu riječ.

Deve-taban, hamal.
Sinovi alemdara Ibrahima Zildže, "t".
Hadži Šaban, kazandžija, pristaša Saburin "t".
Pašalić (Pasaliogli), iz Strošića "t".
Meho, bičakčija, umro u Beogradu, "t".
Mehmed-beg Gnjida, zet Salih-efendije.
Bjelobradi halač Sulejman.
Kasapović (Kasapogli) Šegalo, "t".
Starac Durak.
Zet sarača Ahmeda Ćase, "t".
Hafiz mula Salih, gasal iz Viteza.
Džafer-abaša mutapčija, šerbetdžija.
Ibrahim, bostandžija, Jašarev brat.
Đulić (Guliogli), zet alemdara Ahmeda, kujundžije, "t".
Buregija, ajan; umro u Beogradu kao odbjegli bašeskija, iz 97. džemata, "t".
Starac Oručević (Orucogli), imam, "t".
Hajduk-hodža, beogradski ajan, "t".
Moro Rajničević (Rajnicaogli), dželepčija, "t".
Starac Mustafa-baša Ignedži, "t".
Terzić (Derziogli) kara Mehmed.
Kišo, "t".
Graho, "t".
Kazandžijski alajbeg, koji je umro nakon što je ikrario za hadž, "t".
Salih, sin Kurjaka hamala, "t".
Avdi-baša, kujundžija; lijepo bi govorio (skatke riječi), "t".
Jorgandžić (Yorganciogli), "t".
Šura terzije Šurke.
Mustafa-baša Vidinlijaa (Vidinli), terzija, "t".⁶⁰
Bulbul, berber.
Hadži Osman Špago, kazaz; umro na putu u Meku.⁶¹
Hadžija Mlačo, kazandžija; umro na putu u Meku.
Dugi (Uzun) Mahmut, bazrdan, zet berbera hadži-Tandara.
Ropče Kare Čurčibaše, "t".
Mustafa-baša, baščovan.
Zet Čizme sujoldžije, "t".
Poznati beogradski ajan Zec.
Mustafa-baša Lojo (Lojo-ogli).
Kablar.
Šišo, belukčija, terzija, "t".
Berber Selim.
Sinovi Tirića, iz Pasje mahale.
Starac, delija, telal.
Kaliman, bakal.
Dobrotvor Sabljar (Kilic) iz Hrvatina; umro na putu u Meku.
Salih Pasvanović (Pasvanogli), "t".
Salih-baša Doksanalti, kazaz, "t".
Zuko, pasvandžija.
Kadro.
Hadži Duhotina, kahvedžija, "t".
Sin hadži Avdije, Delidoksana, "t".

⁶⁰ Sin je Mehmedov, stanovnik Šejh Ferahove mahale. Ostavina mu je iznosila 126.436 akči, a popisana je 18. redžeba 1176. (2. 11 1763) g. Sidžil X. str. 83.

⁶¹ Sin je Ahmed-bašin a unuk Abdulahov, stanovnik Arebi-džedid mahale. Imovina mu je iznosila 323.442 akče. a popisana je 24. rebiul-ahira 1176 (12. XI 1762) g. Sidžil X. str. 87.

Sin mujezina iz Kračula, "t".
Čalkunović (Čalkunogli), "t".
Fenjerdžija, "t".
Žigin zet Mehmed-baša, belukčija, kazaz, "t".
Mula Salih, softa, siromah, divanija, "t".
Mlačo, kazandžija, "t".
Unuk Čartozana, "t".
Sulejman-baša, bostandžija, iz Vrbanje mahale, "t".
Šegrt hadži-Mehe, aščije, "t".
Salih, pekar s Ploče, "t".
Dugi Omer-baša, kazaz, iz 96. džemata.
Mladi, hafiz, sin Sunbul-imama, "t".
Mustafa-baša Olovčić, abadžija, "t".
Žutobradi terzija, "t".
Fazli-hodža, otlukčija, "t".
Mula Alija Bilić, učenik medrese, "t".
Brat Sulejmana tabutčije, "t".
Ćasin brat (Kasonin karandaši) starac Pašo.
Mula Mustafa, brat katiba mula Jahije, "t".
Sin Šejha Ibrahima Puhe, derviš, "t".
Mustafa-baša, kazaz, iz 96. džemata, "t".
Učenik medrese, Fojničanin "t".
Ćoso, tabutčija, "t".
Debeljko Berberović (Berber-oglu), Pirinčlija, "t".
Brat Kablara kolukčije, "t".
Učenik medrese mula Husejin Trebinjac (Trebinli), "t".
Hadži Mehmed Fojničanin (Fovniceli), "t".
Hadži Salih Kanber-efendija, muderis, arapskog jezika, "t".⁶²
Kadri-hodža, iz medrese, "t".
Bičakčija, "t".
Smail-baša, nalbant, "t".
Starac Delija, telal, "t".
Starac Bajram, hamal, "t".
Hadži Arap, tutundžija, "t".
Šegrt Ali-baše, Zildže, "t".
Sin Selim-baše, "t".
Baščauš Tag Omer.
Šeho (Šejhi) Vuk mula Osman, sofija, "t".
Mursel, kazaz, "t".
Birakča, kaukčija, "t".
Dželalović (Đelalogli), bakal, "t".
Starac mestveđija s Budakovića, "t".
Sinovi terzije Mehmed-baše zvanog "Moja duša", "t".
Unuk hadžije bakala, "t".
Tuzlo, učenik medrese.
Muminović (Muminogli), starac, aščija.
Sinovi Emir mula-Ahmeda.
Zet Sake Ismaila, 50. džemat.
Dursun, kazaski čauš (Tursun).

⁶² 22. džumadel-ahira 1176. (9.1 1763) g. popisana je imovina umrlog hadži-Saliha, sina hadži-Mustafina. iz Ivlakovali mahale. U svojoj biblioteci je imao sedamdeset knjiga. Posjedovao je više nekretnina i dućan u Čizmedžiluku u kojem se našlo mnogo trgovačke robe, a naročito sahtijana. Mnogo čizmedžija mu je ostalo dužno. Imovina mu je procijenjena na 1.360.123 akče. Naslijedili su ga žena Hatidža i sedmoro djece. Sidžil X, str. 16-19.

Starac Ćor (Kor) Ismail, sarač.
Topalasti siromah; uzimao bi zajam.
Bakal, sin Hadžića (Hacicogli).
Kazandžija, misirbaba.
Moj učenik (sagirdim) Spaho, papudžija.
Šebešlić (Sebesliogli), čuvar.
Mula Zulfikar, iz Trebinja, učenik medrese.⁶³
Pasvandžić (Pasvanciogli) Zuko.
Žutobradi bičakčija, moj učenik.
Mustafa-baša Sivo, klinčar.
Starac Kujundžić (Kujunciogli), bakal.
Imam iz Lučevice, hodža-kazaz, moj učenik.
Bejazić (Beyazogli) Salih, mladić.
Bekir, terzija, moj učenik.
Mujezin Šišo.
Pjanić (Pjano-ogli) Hasan.
Tahirović (Tahirogli), pekar.
Pirinčev zet, iz Kadijine mahale.
Paro Hadžiibrahimović (Haciibrahimogli).
Šeho, čizmedžija, iz Džanića mahale.
Mladić, sin Osječanina (Osiyekli).
Šah Alija, kujundžija, iz Ašik-mahale.
Hasan, čauš na kapiji.
Mehmed-baša Burnaz, čelebija.
Karo Salih, sarač. 45. džemat.
Siromah Ago, starac.
Kara Osman, bašeskijin brat.
Arnaut, ćeremidžija.
Ibrahim Donma (Dunme), liječnik, moj učenik.
Ahmed Ćurčić (Kurkizade), kadija.⁶⁴
Derviš Avdija, kečedžija, iz Vrbanje mahale.⁶⁵
Slijepi derviš, siromah.
Hadži Mustafa Brkić (Birko-ogli), hafaf.
Brat kujundžije Ibrice.
Pasvandžija, bez ruke.
Sičanić (Sicaniogli).
Tosun, dželepčija.
Dugo (ili Dugi) hodža.
Smail, mesar.
Mustafa Lanba, tabak, moj učenik.
Arap Bilal, ropče Duraka.
Visoki Prešljo, bakal.
Hadžimehić (Hacimeho-ogli).
Sinovi Ahmedage Čaluka.
Ahmed-odundžija.
Ibrahim-baša, tabak, brat tabaka Šake.

⁶³ Ovaj Zulfikar je sahranjen u dvorištu Bakrbabine džamije. Na njegovom uzglavnom nišanu nalazio se natpis koji mu je spjevao Mejlija. Zulfikar je vjerovatno bio učenik susjedne medrese na Atmejdanu. Sejfudin Kemura, Sarajevske džamije. Sarajevo 1910. str. 277. i M. Mujezinović, Epigrajika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije. Naše starine IV. 1957. str. 146.

⁶⁴ U groblju uz Jahja-pašinu džamiju i danas se nalazi nadgrobni spomenik s natpisom iz kojeg saznajemo da je tu sahranjen Ahmed ef. Ćurčić.

⁶⁵ Na jednom natpisu iz 1176. (1762/63) g. u groblju uz Jahja-pašinu džamiju piše da je tu sahranjen kečedžija Abdulah.

Musakadija.
Salih, tabak, bacač kamena.
Starac Pirija, siromah, iz Vilajetovića (Vilayetzade) mahale.⁶⁶
Avdija Dangkalović (Dangkalogli), mladić.
Bego, abadžija, iz Sinanbegove mahale.
Amidža hadži-Mustafe Bešlije.
Mehmed Dedo Spaho, iz Davud-čelebijine mahale, dobrotvor.⁶⁷
Kazafer, dželepčija.
Sin Emir-čelebije.
Mustafa-baša, tabak, Kajmakčija (Kaymakci).
Krupni starac, čizmedžija, ljubitelj žena.
Alemdarević (Alemdarogli).⁶⁸
Karo, koji je ličio na Ciganina (Karo Kibti gibi).
Omer, sin kazaza Numan-baše.
Omer, dželepčija.
Kašin, bojadžija.
Mula Bekir, brat Sari Murata.
Topalasti neženja.
Fočo, slijepac, šerbetdžija.
Maloumni Alija, pekar, naš komšija.
"Birnokta" (Birnoktaogli) katib.
Hafaf, kalufdžija (Kalubci).
Hadži Osman Misirlija (Misirli), silajdžija.
Hadži Omer Goraždak (Goraždeli).
Dugi hodža Gaddara.
Mladi trgovac, iz Careve mahale.
Brat hadži-Omera belukčije.
Puharin zet.
Salih-beg Dženetić (Cennetizade).⁶⁹
Ibrahim Nezirović (Nezirogli), tabak.
Vlahinjić, dogramadžija, zvani Burazer.
Bjelobradi neženja hadžija.
Arapović (Arabogli).
Smail-čelebija Kladnjo.
Fojnički imam, ajan.
Starac trgovac hadži Halil, iz Ljubinja (Lubinli).
Bekir, kolukčija, ubijen.
Starac hadži Kadrija, kazandžija.
Ahmed efendija Hošo. Bog mu se smilovao!⁷⁰
Zuka, iz Šejh Ferahove mahale.
Tabak, Turdag.
Mula Ahmed Gušić (Guso-ogli).⁷¹

⁶⁶ Gdje se nalazila Vilajetovića mahala, nije nam poznato.

⁶⁷ O dobrotvornom Spahi nemamo drugih podataka.

⁶⁸ Na jednom nišanu uz Vekil-Harčovu džamiju pod Alifakovcem nalazi se natpis iz kojeg se vidi da je tu sahranjen Alija Alemdar, umro 1176. godine.

⁶⁹ Sahrnjen je u velikom groblju na Hanbinjoj Carini, gdje mu se i danas nalazi nadgrobnni spomenik s natpisom u pjesmi koju mu je spjevao savremenik Mejlija. M. Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije, Naše starine IV. 1957. str. 147, i H. Kreševljaković, Dženetići, Sarajevo. 1954. str. 125.

⁷⁰ Na jugoistočnoj strani Sarajeva nalazi se predio poznat pod nazivom Hošin Brijeg.

⁷¹ Sin je Ahmedov, unuk Osmanov, iz Oruč-Pehlivanove mahale. Imovina mu je popisana 23. zilkade 1176 (6. VI. 1763.) g. i tom prilikom procijenjena na 743.628 akči. Nadgrobnni spomenik ovog Gušića nalazio se do pred nekoliko godina u dvorištu Kalin hadži-Alijine džamije. Up.: S. Kemura, Sarajevske džamije, Sarajevo 1910. str. 303. i M. Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije. Naše starine IV. 1957. str. 148.

Sulejman Nalo, baščovan.
Muhamed-efendija Gušić (Guso-ogli), pisar mehkeme.
Rizvan, Mahmutov alemdar.
Starac Dželil-baša, kazandžija.⁷²
Gaj Salihpašić (Salihpaso-ogli).
Kazaferović (Kazaferogli), dželepčija.
Bekir-baša, mutapčija "r-h" (Bog mu se smilovao!)
Hasan, sin kečedžije Ahmed-baše.⁷³
Ibrahim, sin mula-Mehmedov.
Emrica, sin Hajdarevića (Haydarzadeogli).
Alija Bego, prodavač ćufurije.
Džanbazović (Canbazogli), iz 97. džemata, ubijen.
Pekar Mumin.
Sulejman-čelebija, pekarski baša.
Vehabović (Vehabiogli), medželid, mlad.
Numan-beg Defterdarević (Defterdarzade).
Hadži Hasan, sin Fazlihodžin.
Starac iz Kaniže (Kaniži), mujezin.
Hadži Omer, belukčija.
Fočo, Kandžija, delikanlija.
Starac Krečo, bostandžija.
Jedan čovjek koji je zadavljen zbog Džanbazovića.
Bekir, čizmedžija, brat mutapčije.
Jašo, hamal, iz Potoka.
Debeljko hadži Muharem, kazandžija.
Mustafa, Alijagin unuk.
Husejin, sin abadžije hadži-Muharema.
Kahvedžija, koji je palio kandilje na munari.
Mula Ahmed Sičanija (Sicani), kovač, prepisivač mushafa.
Hadži Salih-efendija Frenjo (Freno-ogli).
Mladi Bego Abasović (Abasogli), sarač.
Mula Salih Hadžijusufović (Haciyusufzade), čizmedžija, kaderija.
Žuti Mahmut, sluga hadži-Mustafe.
Ago Tirić (Tiro-ogli).
Mula Jahja Obralija, bibliotekar.⁷⁴
Keško (Kesko-ogli).
Heljdub (Heldub), tabak.
Kotorija (Kotori).
Uščuplija (Uskupli).⁷⁵
Bagdadlija (Bagdadli), terzija.
Olovčić (Olovizade).
Osmanaga Pilav, zarobljenik, iz 50. džemata.
Derviš Salih, kaderija, kujundžija.
Mosto, džambas.
Omer Puharić (Puharaogli).
Mula Salih, učenik medrese. Lijepo je pisao talik pismo, pristalica Kurevijin.

⁷² Sin je Mustafin, iz Haradži hadži-Mustafine mahale. Iz popisa njegove imovine, procijenjene 10. zilhidže 1176. (23. V 1763) g., vidimo da je bio kujundžija, a ne kazandžija, kako to bilježi Bašeskija; Sidžil X. str. 65.

⁷³ Ostavina Hasan-baše, sina Ahmedova, iz Davud-čelebijine mahale iznosila je 42.255 akči. A popis je izvršen 3. safera 1176. (24. VIII 1762); Sidžil X. str. 141.

⁷⁴ I danas se u Sarajevu nalazi porodica Obralija.

⁷⁵ Nadgrobnni spomenik nekog Uščuplije Hasan-baše iz ove godine i danas se nalazi u groblju na Alifakovcu.

Moj sin Abdurahman, iz Mimar-Sinanove mahale.

Neka im je Alah milostiv!

U ovoj godini je umrlo ukupno 230 osoba.

PJESMA O HARANJU KUGE 1176 (1762/63)

Pogledaj, kako se jedna vijest u našem šehar Sarajevu ostvarila.
I to nenadano, uprav na početku hiljadu stotinu sedamdeset i šeste godine,
Na dan časni, prvog muharema, ovaj pomagaj,
Pojavila se kuga i to najprije na Vratniku.
Gdje je odnekud zakužen došao i odmah umro Ahmed Čabrić,
Odmah iza njega razbolio se i kazandžija hadži Sulejman Čabrić.
Neki rekoše da ovaj nije umro od kuge, dok drugi kažu da je istina.
Što će se kasnije dogoditi nije poznato ni ljudima ni stanovnicima neba.
Jer uzvišeni Alah tako ljude stavlja na kušnju.
Pa onaj koji pravo vjeruje ne plaši se da će mu kuga preći od drugog
Samo neznalice počеше bježati od kuge iz našeg grada.
Dok pravi vjernici ostadoše strpljivo i mirno na svojim mjestima.
Uostalom i ponos svijeta Muhamed je rekao:
"Onaj koji umre od kuge umro je smrću mučenika" (šehid).
Ko vjeruje, zna, da ne može pobjeći od sudbine,
I bježanje može samo da šteti njegovom vjerovanju.
Jer niko ne umrije prije određenog časa,
A sve je u Božjoj moći u to sumnje nema.
Mi smo na ovom svijetu kao putnici (musafiri).
Na kojem su živjeli i umrli brojni velikani i vjerovjesnici.
Na početku su bila samo po dva-tri smrtna slučaja od kuge,
Ali se poslije jednog mjeseca smrtnost povećala.
Najprije je mnogo djevojaka na Vratniku stradalo od kuge
A isto tako je i mnogo djece pomrlo od kuge,
Neka ih uzvišeni Alah učini našim zagovornicima na sudnjem danu
Nakon osam mjeseci kuga se iz okoline useli i u sred grada.
U početku su podlegli kugi mladi nemoćni i siromašni
Dok je među njima manji broj starijih osoba.
Nakon što je prošla godina i po dana
Ova bolest u šehar Sarajevu malo se smiri
U ovo vrijeme je kuga pomorila oko deset hiljada duša
Ali se kuga opet pojavi i pomori još pet hiljada osoba
I njezino haranje potraja tri godine dana
Usljed čega su svi stanovnici grada bili u tuzi, žalosti i plaču
Ej Ševki, izreci dovu i budi veseo
Alah neka zdravim i preživjelim podijeli sigurnost i zaštitu
A na umrle neka je Božja milost i pokoj.
Kako nisam u mogućnosti za ovu priliku sastaviti kronogram u ebdžedu
To smo se obratili vještaku
Da nam izrazi u ebdžedu godinu hiljadu stotinu sedamdeset i šestu
Ima jedna dova koju uvijek treba ponavljati
A koja daje tu godinu u ebdžedu ali je i tu jedan broj suvišan
"Bože, koji si riznica svih dobrota, sačuvaj nas onoga čega se plašimo".⁷⁶

⁷⁶ Originalni tekst dove iz koje treba da se u ebdžedu dobije 1176. godina glasi: "Ja hafijel eltaf nedžina mima nehaf". Ali kod preračunavanja brojčane vrijednosti slova ove rečenice treba umjesto slova h sa

Godina 1177. (12. VII 1763 - 30. VI 1764)

- Ove godine je vladala suša.
- 2. ejlula 1177 (13. IX 1763) godine pala je obilata kiša nakon suše, a 11. ejlula (22. IX 1763) pao je jaki grad.
- 12. rebiul-evela ili 9. ejlula (20. IX 1763) iznajmio sam u Buzadži hadži Hasanovoj mahali Šebešlijinu kuću od žene kadije Husejin efendije Ćurčića.
- 13. rebiul-ahira ili 10. tešrini-evela (21. X 1763) godine iznajmio sam za pisarnu mali dućan pod Sahat-kulom.
- U mjesecu *veljači* postavljen je za sarajevskog muftiju dotadašnji muftijski pisar Emir-čelebi Muhamed efendija Svrako.⁷⁷
- 30. dan iza Jurjeva (Hidrden sonra) nadošla je Miljacka i palo je malo snijega.
- Ove godine je mula Muharem Vilajetović posadio lipu pokraj Pačadži hadži Nesuhova mesdžida.⁷⁸
- Ovdje ću i u nastupajućoj 1177 (1763-64) godini bilježiti umrle moje poznanike. Ne smije se biti nemaran. Svako neka se brine za sebe. Neka crpi poruku i neka se sjeti da i on mora umrijeti.

Prvi je umro:

Jedan mladić koji je tek stupio u kaderijski tarik.

Siromašni i bjelobradi terzija, iz Imaret mahale.

Jusuf Ali-spahija.

Žutobradi trgovac: prodavao je pečenicu.

Šehović (Šejhizade) s Bistrika.

Starac hadži Ibrahim, tabak.

Oniski bajraktar, terzija.

Dugi Mašo, jorgandžija.

Mula Hajrulah Fojničanin (Foyniceli).

Mustafa-baša Krkbeš.

Debeli Hadžihuremović (Hacihuremogli).

Mula Ibrahim, imam u Šejh Ferahovoj džamiji.

Salih-baša Pračo, jorgandžija.

Topalasti Ahmed, seljak (Koyli).

Naš komšija Kara-Salih, nalbant.

Ibrahim, sluga Dajdžića.

Hadži Omer Bakarević (Bekarazade).

Derviš Mustafa, bakal, čokadar.

Hadži Muharem, trgovac.

Patak, kaukčija, tirjačija.

Mula Hasan, trgovac.⁷⁹

Starac, bičakčija, sofija, učio bi mevlude.

Halil-beg Babić (Babo-ogli).

Mula Mustafa, katib, iz Požegijine mahale.

Ahmedagić (Ahmedago-ogli), kujundžija.

diakritičkim znakom uzeti obično h. Vjerojatno je na to aludirao Bašeskija kada kaže da je jedan broj suvišan.

⁷⁷ Sin je Abdulah-Kerim-efendije; bio je dva puta sarajevski muftija, i to prvi put 1763. i drugi puta 1769-1782. godine. Up.: S. Kemura, Sarajevski muftije, Sarajevo 1916. str. 15, i H. Mehmed Handžić, Nekoliko fetvi iz turske dobe, Kalendar Gajret 1939. str. 214.

⁷⁸ Pačadži hadži-Nesuhov mesdžid nalazi se u ulici Gornja Breka. Nije poznato kada je sagrađen, stradao je u požaru 1697. g., pa ga je džematlija ove mahale hadži Mustafa obnovio iz svojih sredstava. Desno od ulaza u dvorište ove džamije nalazila se sve do 1943. godine lipa velikih razmjera, a to je vjerovatno ona koju je posadio Vilajetović. Up.: Alija Bejtović, Pačadži hadži-Nesuhov mesdžid i mahala u Sarajevu, El-Hidaje VI 1942, str. 317-322.

⁷⁹ Ostavina mula Hasana. sina Hajdareva, iz Ašik Memijine mahale, iznosila je 201.459 akči, a popisana je 17. safera 1177 (27. VII 1763). Sidžil X.

Valjevac Tokalija (Tokali).
ubica Omer, čizmedžijski baščauš.
Agica Česrija (Kesriogli).
Bjelobradi mesar, delija (Deli).
Mustafa, sin Selim-bašin.
Fazlihodžić (Fazlihocaogli), otlukčija.
Sarač, s Banjskog Brijega.
Mršavi Mehmed-čelebija.
Aračadžija, iz Abadžiluka.
Taraba Omer-baša, belukčija.
Trgovac hadžija, brat Numanov.
Selman-aga, iz Olova (Olovi).
Starac kujundžija, s Banjskog Brijega.
Starac Fazlaga, bezdžija.
Mula Ismail, mudželid.
Njegov (Mula Ismailov) brat Muho.
Hadži Omer, abadžija, s Banjskog Brijega.
Dugi Smail-baša, kolukčija, iz 52. džemata.
Halil, abadžija.
Mustafa, zet Drnde Hasana.
Mula Ishak-efendija, katib džumrukčija.
Jahja-efendija Hadžimusić (Hacimusazade), kadija i poznati ajan.⁸⁰
Hadži Avdija Žoljić (Şolo-ogli).
Žoljić (Şolo-ogli), brat spomenutog hadži-Avdije.
Mula Mustafa Olovčić (Olovizade), kujundžija.
Bjelobradi starac, đuturum, prosjak, tezgereli.
Smail-beg, sin Mustafa-bega Ćušide.
Salih, sin Seće Čartozanage.
Mašo, kazaz, iz Koševa.
Dugalić (Dugali).
Debeli atar Ibrahim, iz Mimar-Sinanove mahale.
Kolukčija Đozo (Kozo).
Mula Hasan Zeničak (Zeniceli).
Kulo Ahmed, poznati sarač.
Starac Avdibaša Čokalo.
Usćuplija (Uskupliogli), terzija.
Karamustafić (Karamustafaogli), trgovac, hadžija; umro u Beogradu.
Mašo, graditelj velikog saraja, ortak trgovca Tole.
Starac pekar, s Čekaluše.
Ahmed, kadija, imam s Banjskog Brijega.⁸¹
Muzgino ropče.
Hido, tutundžija, u kalpaku.
Poznati i bogati sarajevski ajan Đumišić (Gumuşzade), sittekadija.⁸²
Starac mula Omer Muzaferija (Muzaferi).
Njegov (Muzaferijin) sin.
Drugi alemdar, terzija.
Mula Mumin iz Prozora (Prozorlu), učenik medrese.

⁸⁰ Mejlija mu je spjevao odulji kronogram. Prema Kadiću, umro je u Kara Ferije mjestu u Grčkoj. Up.: M. Mujezinović, Epigrafike i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije. Naše starine IV. 1957. str. 148.

⁸¹ Na Banjskom Brijegu sve do 1939. godine nalazila se džamija koju je podigao Nalčadži hadži Osman. Imala je drvenu munaru. Up.: S. Kemura, Sarajevske džamije, Sarajevo, 1911. str. 353.

⁸² Prema podacima Sejfudina Kemure, ovaj sitte-kadija sahranjen je u groblju uz Čokadži hadži-Sulejmanov mesdžid kod turbeta Jediler. Groblje ekshumirano 1939. god., kada je nestalo i ovog spomenika. Up.: Sejfudin Kemura, Sarajevske džamije, Sarajevo, 1910. str. 39.

Sulejman Šehić (Šejh), učenik medrese. Bog mu se smilovao!
Crnobradi halač.
Hadžija Pindžo, kazaz i kazaski ćehaja.
Hadžija mula Ibrahim, čizmedžija.
Novalić (Novalizade).
Bego, sin hodža-Sofe mula-Saliha.
Maloumni Alija, služitelj.
Sin Alemdara Rizvana, brat sandukčije Šeće.
Ahmed spahija Džindo, otac Ahmeda, kadije.
Ubijeni junak alemdar.
Imam Sagrakčijine džamije, pisar u Mehkemi.⁸³
Bostandžija.
Osman-baša, sljedbenik mutevelije.
Crnobradi tutundžija, s Budakovića.
Maloumni starac, kahvedžija.
Hadži Mustafa Pločo; umro na putu u Meku.
Kapa (Kapaogli), hadžija, trgovac ćorav; umro na putu u Meku.
Mula Ahmed Dudar, hadžija; umro na putu u Meku.
Mršavi hadži Osman; umro na putu u Meku.
Siromah Saka, astarli.
Moj sin Salih. (Salih oglum).
Bogati hadži Muharem, kazandžija.
Abas, Ćoso, talak.
Eskija, topal, iz Ašik mahale.
Poznati dječji maskaradžija "Puče banica dan".
Sarajevski muftija starac hadži Mustafa.⁸⁴
Terzija Sulejman, badžanak Bašcaušev.
Duman odabaša.
Križo, kahvedžija.
Mali Husejin (Huseincik), kaligraf nesh-pisma.
Ušćuplija (Uskupli) Avdija, trgovački pomoćnik.
Muco, pristaša Kantamirije.
Kakrin.⁸⁵
Palikuća (Palikoca).
Bičakčija, čauš 39. džemata.
Arapović (Arabogli), pijanica.
Mujo Sadiković (Sadikogli), iz Jahja-pašine mahale.
Hadži Osman Kutijar, zarobljenik.
Dugi starac, talak Husrevbegova hamama.
Još jedan Osman-baša Kutijar, starac.
Muminović (Muminogli), pekar, odmetnik, ubijen.
Starac Fočo, s Ćuprije.
Hadži Smail Potur.
Starac Davud Potpara, kazandžija.

U ovoj godini je umrlo ukupno 118 osoba.

⁸³ Sagrakči hadži-Mahmutov mesdžid nalazi se u Ulici Sagrdžije niže Sinanove tekije. Podignut je prije 1528. g., kada se prvi put spominje. Up.: H. Šabanović, Postanak i razvitak Sarajeva, Radovi Naučnog društva 1960. g. str. 111.

⁸⁴ Prezivao se Hirri-zade (Mačković). Prema podacima u Kadićevom Zborniku, sahranjen je u groblju niže Mišćine džamije, poznatom pod imenom Mačkovića groblje. Kod Kadića se nalazi i kronostih natpisa koji je Mejlija spjevao ovom muftiji. Up.: M. Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije, Naše starine IV, 1957, str. 150.

⁸⁵ Ovo je današnja sarajevska porodica Kumašin.

Godina 1178. (1. VII 1764 - 19. VI 1765)

- Ove godine je pšenica jako rodila.

(U ovoj godini su umrli):

Siromah Žuna.⁸⁶

Tutundžija, iz Kolobare.⁸⁷

Kantardžija, u kalpaku.

Mula Ahmed Fojničanin (Fojniceli), bibliotekar.

Mula Ahmed Drapo, iz Knežine (Knejineli).

Halil Glavić, dželepčija.

Hasić (Haso-ogli), berber; ubijen.

Crnobradi čizmedžija.

Siromašni starac Karto, terzija.

Ibrahim, terzija.

Bjelobradi Čapkun, sabljar.

Drogerista (attar), delikanlija.

Bego Žiga (Žigaogli).⁸⁸

Ahmed, sin moga dućanskog komšije, sahačije mula-Mustafe; umro od kuge.

Cigić (Sigo-ogli), iz Imareta.

Salih-efendija Gnjida (Gnide), kadija i ajan.

Poturčenik dugonja, sofija, služitelj.

Starac hadži Mehmed Vižlo, siromah, bazrđan, sulud.

Kevčija (Kepkiogli).

Debeljko u crvenom ćurku: umro u Neretvi.

Pašo Mustafa-beg Čohadžić (Čokacizade).

Hasan-baša, abadžija, s Potoka.

Salih-aga; umro u nužniku.

Husejin Pandža, bećar, čizmedžija.

Mumin softa, iz Neretve (Neretveli). Bog mu se smilovao!

Hadži Redžeb, bazrđan; umro u Meki.

Sarački bajraktar; umro na putu u Meku.

Gluhi berber, brat džabije Avdibaše.

Mehmed-baša, iz Olova (Olovi).

Jabučar, zet Muje Bojadžića (Boyaciogli).

Bektaš, aračadžija, iz naše mahale.

Potogija (Potogiogli).

Ahmed Burnaz, malog nosa, trgovac duhanom.

Mehmed Kovan, bakal, razbojnik; ubijen u selu Slatini.

Šurjak Muce Neretljaka.

Alijaga Demirdžić (Demirciogli), zvani "Hrsuz"; umro u Istanbulu.

Mladi Šeho, iz Buzadžića mahale.

Starac Jusuf-baša, mudželid, iz Jahja-pašine mahale.

⁸⁶ Porodice Žuna danas više nema u Sarajevu.

⁸⁷ Kolobaru han podigao je osnivač Sarajeva Gazi Isa-beg 1462. godine. Po svom tlocrtu i rasporedu han je sličio Morića hanu. Više puta je stradao i obnavljan, ali nakon požara 29. decembra 1937. g. nije obnovljen. Do godinu dana iza spomenutog požara je srušen i od njega se danas vide još samo kamene zidine. H. Kreševljaković, Hanovi i karavansaraji u Bosni i Hercegovini, Sarajevo. 1957. str. 24 i 83.

⁸⁸ Iz natpisa na jednom nišanu koji se ranije nalazio u groblju kod Doma Jugoslavenske narodne armije vidimo da je tu sahranjen Bego Žiga. umro h. 1178 (1764/65) g. Ovo groblje je prije nekoliko godina ekshumirano, pa se nišani Žige s ostalim spomenicima ovog groblja danas nalaze na Bakljama. M. Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesnika Mehmeda Mejlije, Naše starine IV, 1957, str. 151.

Avdić (Abdo-ogli), mlad, onizak.
Džafer-aga Novo (Novo-ogli), iz 97. džemata.
Tabak-hodža, u džubetu.
Starac Šodo, staretnar, iz naše mahale.
Arap, tezgerelija, kojeg je ranio Delalić (Delialiogli).
Suljo, tabutčija.
Mula Salih Karamustafić (Kara-mustafaogli), trgovac, iz 97. džemata.
Debeli i bogati hadži Omer, dobrotvor.
Husejin-baša, terzija, brat sofije Džanića.
Serdar Grebo (Giribo), iz Nove mahale (Yeni mehalle).
Čizmedžija, iz Ašik-mahale.
Hafiz Mosto; umro u Istanbulu.⁸⁹
Hujdurbašić (Huydurbašaogli), bogataš s Hiseta.
Šećo Imaretlić (Imaretliogli), starac.
Redžo, sluga (hikmetkar) Halilbašića, zadavljen.
Sabit-efendija, muderis Husrev-begove medrese.⁹⁰
Homarija (Homari), bogati kadija; ubijen.⁹¹

Svega umrlih 55.

Godina 1179. (20. VI 1765 - 8. VI 1766)

- U cijelom gradu Sarajevu zavladao je među djecom kašalj.
- U Sarajevu nije rodilo nikakvo voće.
- Na drveću se osušilo lišće. Pojaviše se mnogi crvi koje Bog učini hranom pticama. Na ušima pasa pojaviše se rane koje, opet, napadoše muhe hraneći se krvlju.
- Ove godine je bila jaka studen.
- 12. zilhidže (22. V 1766) dogodio se u Carigradu jak zemljotres. 1. džumadel-ula (16. X 1765) iznajmio sam kuću malodobnog unuka Busovačkog imama u mahali Buzadži hadži-Hasanovoj. Tu mi se rodila kći Hava 17. zilhidže u mjesecu maju u subotu prije ikindije.
- Istog dana 17. zilhidže (27. V 1766) stigao je u Sarajevo Mehmed-paša Silahdar.⁹²
- Pojaviše se novine.⁹³

(U ovoj godini su umrli):

Mostarac (Mostari), imao je novu kuću u Džaninoj mahali.
Šalih Kulo, derviš, naš komšija, lijepo se odijevao, tirjačija.
Ćoso (Koso), tabutdžija, iz 97. džemata.
Starac Pločo (Poločo), kopač grobova, iz Bistrika.

⁸⁹ Sačuvao nam se kronogram što ga je spjevao Mejlija povodom smrti hafiz-Mustafe Mostarca (Moste), koji je vjerovatno identičan s Bašeskijinim Mostom. M. Mujezinović, Epigrafika i kaligrafija pjesniku Mehmeda Mejlije. Naše starine IV, Sarajevo. 1957, str. 151-152.

⁹⁰ Sabit-efendija je od 1742. pa sve do smrti bio muderis Gazi Husrev-begove medrese i šejh hanikaha istog dobrotvora. H. Kreševljaković, Muderis Gazi Husrev-begove medrese, Spomenica Gazi Husrev-begove četiristogodišnjice. Sarajevo, 1932, str. 150-156.

⁹¹ O kadiji Homariji nemamo drugih podataka.

⁹² Silahdar Mehmed-paša bio je tri puta bosanski namjesnik: prvi put je postavljen 5. marta 1766. g. i ostao do decembra 1767. g., drugi put od 1775. do 1777. a treći put od jula 1778. do 21. oktobra 1779. godine. H. Kreševljaković - D. Korkut, Travnik 1464-1878. str. 138-139.

⁹³ Nešto kasnije, odnosno 1790. godine, nalazimo u ostavini sarajevskog mudželita Saliha, sina Abdul Muminova, u njegovom dućanu i novine "Savti Istambol" (Glas Carigrada) u više primjeraka. Sidžil XXXI, str. 201-203.

Zolo, bolestan, mlad, a imao je starački izgled, tirjačija.
 Popularni starac Katibija (Katibi).
 Mladi hadži Salih-efendija, sin banjolučkog muftije.
 Bogataš mula Ahmed, tabak, bričio je bradu.
 Starac, čizmedžija, imam s Vlaške mahale.⁹⁴
 Starac Mustafa-čelebija, kazaz, s Banjskog Brijega.
 Hadži Mustafa Penjavić (Penavaogli), bazrđan, koji je obnovio našu džamiju.⁹⁵
 Mehmed-aga Gedibula (Kecibule), iz 97. džemata, bogat, dobrotvor Čifte češama kod Bezistana.⁹⁶
 Mahmut-baša, abadžija, povioka stasa.
 Širomašni hodža, ortak mula Džaferov.
 Šamo, bazrđan, s Careve ćuprije.
 Beg Glođo, starac.
 Siromašni luledžija, star, dugajlija.
 Starac dugi Kuno, sofija, čizmedžija.
 Naš komšija mladi Mustafa, sin bakala Muharema.
 Hadži Salih Kojić (Koyo-ogli), dužnik.
 Starac Dedo, nosač zemlje za pravljenje peći.
 Starac Ahmed-baša, nalbant, iz 39. buluka.
 Čizmar, s Mutnog Potoka, "t".
 Starac ajan, bakalski baša, (Bakalbaša).
 Naš komšija Hajdar-baša, dželepčija.
 Čoravi Meho, Muzur Mehmed, dobar čovjek.
 Crni Kurd, nosač zemlje za peći.
 Pijanac (sarhoş), šerbedžija, čauš telala.
 Starac Tatar-čauš, terzija, iz 97. džemata.
 Amiđa hadži Omer, bašeskija 39. buluka.
 Starac, prosjak, muameledžija, dječja maškara.
 Traljić (Tralo-ogli): ubijen.

U ovoj godini su umrle 32 osobe.

Godina 1180. (9. VI 1766 - 29. V 1767)

Šljive požegače veoma su rodile, tako da ih se za 10 para moglo kupiti 100 oka.

- Kaligraf, misirski trgovac Hasan-efendija dovede u Sarajevo jednog noja i dva čudnovata ovna. Za njihovo pokazivanje svijetu uzeo je dosta novaca.
- Među djecom su u jačoj mjeri zavladaile ospice.
- Na Mubarek-večer izgorio je Novi han,⁹⁷ Sarači i Terzijska čaršija (Abaciluk) sa svom robom u ovim čaršijama usljed čega nastade velika šteta i gubitak.
- Gradnja Magribije džamije.⁹⁸

⁹⁴ Džamiju na Vlaškoj mahali sagradio je hadži Sejidin polovinom XVI vijeka. Situirana je na istočnoj periferiji grada u ulici Okrugla. Š. S. Kemura, Sarajevske džamije, str. 51-54.

⁹⁵ Ovaj hadži Mustafa je u trgovini bio ortak sa nekim mujezinom također hadži-Mustafom, od kojeg Penjavini nasljednici traže svoje dijelove u trgovačkoj robi, što vidimo iz jedne bilješke od 12. zilhidže 1179 (12. V 1776) godine. (Sidžil VIII. str. 128). Spomenuti Penjava je obnovio Buzadžića džamiju.

⁹⁶ Dobrotvor Gedžibula Mehmed-aga bio je aga 97. džemata. Za popravak Hrvatskog vodovoda i češama koje su se snabdijevale iz ovog izvora kao i u još druge dobrotvorne svrhe uvakufio je hiljadu groša. H. Kreševljaković, Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu, str. 56. Kreševljaković, međutim, ne pominje ovu čifte česmu kod Bizistana.

⁹⁷ Novi han, koji se po zakupniku Đuli Mustafi koncem prošlog stoljeća prozvao Đulov ili Đulagin han nalazio se u Đulaginoj ulici. Ime Novi han dobio je za razliku od Tašlihana, koji je bio poznat kao Stari han. H. Kreševljaković, Hanovi i karavansaraji u Bosni i Hercegovini. Sarajevo. 1957. str. 182.

- Pojavila se grupa fanatika, a sagrađena je i medresa Inadija. To bijaše povod za razna ogovaranja i smutnje među svijetom. Vođa sekte fanatika bijaše Emir-vaiz, iz Amasije.⁹⁹
- Zijaudin je došao u Sarajevo u medresu na Atmejdanu.¹⁰⁰
- 17. zilhidže (16. V 1767) u subotu iza podne stiže u Sarajevo Silahdar Mehmed-paša.¹⁰¹
- Prije dvadeset dana obavljena je zajednička bajramska molitva na Musali.¹⁰²
- Hadži Ibrahim Tolo podigao je česmu na Atmejdanu, u koju ponovno dovede vodu s vrela Pjenkovca na Bendbaši, i ujedno sagrađi česmu kod bunara u medresi.¹⁰³
- U vremenu od muharema do kraja zilhidže ove godine potrošio sam u svrhu pisanja u malom dućanu kod Sahat-kule 564 tabaka papira.

(U ovoj godini su umrli):

Starac Zlatan, kovač, iz Šejh Ferahove mahale.
 Dugi Ibrahim-efendija, kaligraf sitnog pisma.
 Gurda (Gurdaogli), mladić.
 Gutavi starac Kulo iz Faletića, siromah.
 Mladi hadžija, bratić Hadžinuhića (Hacinuhoninogli).
 Hadži Husejin Muzaferija (Muzafferizade), ljubitelj derviša.¹⁰⁴
 Bolesni (derdmend) starac Tufo.
 Mladi Tabutčić (Tabutciogli), iz Ašik-mahale.
 Salih Žmiro, alemdar, tabak, tirjačija, iz 97. džemata.
 Starac, kazaz, imao je sifilis (frenjk) na nosu.
 Bogati sarač hadži Sulejman, iz Imaretske čaršije: umro u Meki.
 Kurada-paša (Kuradapaše), pristalica (tabi), Ćurčića.
 Omer-baša Jelečković (Jelečogli), iz 97. džemata.
 Kara-Salih Goraždak (Koraždeli), bogataš.¹⁰⁵
 Husejin-efendija Ćurčić (Kurkizade).
 Slijepi prosjak, starac, koji je na glavi nosio zeleni kalapać.
 Sulejman Slinno, jaramaz, iz 50. džemata.

⁹⁸ Magribiju džamiju, koja se nalazi u istoimenoj ulici na Marin dvoru, sagrađio je polovinom XVI vijeka šejh Magribi-efendija, izgorjela je u velikom požaru Sarajeva 1697. godine i nije obnovljena sve do 1766. g. Sejfidin Kemura, Sarajevske džamije. Sarajevo, 1911. str. 256-257.

⁹⁹ Inadija medresa nalazila se na Bendbaši na prostoru gdje je sada parkovna površina kod Jezera. Fermanom od 2. ramazana 1180. (2. II 1767) g. određena je mjesečna plata u iznosu od 30 akči Amasijeli Abdulah-efendiji, muderisu ove medrese, a koju je dužnost spomenuti dotada obavljao besplatno. Sidžil VIII. str. 8.

¹⁰⁰ Atmejdan medresu, koja se nalazila uz Bakrbabinu džamiju kod Parka cara Dušana, podigao je 1741. g. Ismail-efendija Misrija, pa je po njemu i nazivana Misrijinom medresom. Zgrada medrese imala je deset soba za učenike i jednu dershana (predavaonu). Građena je bila od drveta i ćerpiča, a porušena je pred drugi svjetski rat. Fermanom od 23. džumadel-ahira 1181 (4. XI 1768) postavljen je Zijaudin Abdulah-efendija za vaiza Careve džamije, a na mjesto dotadašnjeg vaiza umrlog Bosnevijske Mehmed-efendije. Ovaj Zijaudin će svakako biti onaj kojega spominje Bašeskija.

¹⁰¹ Silahdar Mehmed-paša bio je tri puta bosanski namjesnik: prvi put je postavljen 5. marta 1766. g. i ostao do decembra 1767. g., drugi put od 1775. do 1777. a treći put od jula 1778. do 21. oktobra 1779. godine. H. Kreševljaković - D. Korkut, Travnik 1464-1878. str. 138-139.

¹⁰² Musala se nalazila na mjestu današnje zgrade Republičkog Izvršnog vijeća pa i dalje prema Miljacki.

¹⁰³ Čifte-češma na Atmejdanu stajala je u dvorišnom zidu Bakrbabine džamije. Ne zna se tačno kada je podignuta. S. Kemura, Sarajevske džamije, Sarajevo. 1910. str. 126.

¹⁰⁴ Dne 8. ramazana 1180 (8. II 1767) g. vođena je rasprava pred sarajevskim kadijom o postavljanju tutora malodobnoj djeci iza umrlog Muzaferije hadži-Huseina, sina hadži-Ahmedova. Unuka hadži-Huseinova, iz Šejh Ferahove mahale, za kojeg se kaže da je umro na lađi putujući u Carigrad. Sidžil VIII. str. 152.

¹⁰⁵ 23. zilkade 1180 (23. IV 1767) godine postavljen je skrbnik malodobnoj djeci umrlog Goraždaka Kara-Saliha-age, iz Šejh Ferahove mahale. Sidžil VIII, str. 112-113 i 136. Goraždak je sahranjen u groblju na Alifakovcu, gdje mu se i danas nalazi nadgrobni spomenik s natpisom. M. Mujezinović, Stari Alifakovac. Naše starine VIII. 1962, str. 133.

Atlibegović (Atlibegzade), Emirov brat.
Starac Smlata zlatar.
Sulejman-baša, atar, iz Džanine mahale.
Meho, halač pod Sahat-kulom, misirbaba.
Ali-baša kujundžija, koji je po licu imao neke čireve kolik lješnike, namrgođen.¹⁰⁶
Sin tabutdžije Sulejmana, mladić; ubijen.
Jajački paša, a umro u Ćurčića hanu kao putnik.¹⁰⁷
Sulejman Tomruk starac, terzija, seoski imam i ajan, iz 97. džemata. Imao je astmu.
Mladi i snažni Sulejman-aga, sin Hasan-age Nove.
Sulejman Karamustafić (Karamustafaogli), bašeskija 97. džemata.
Trgovac, iz Valjeva mula Šehrija, delikanlija.
Ludi Kadić (Kadiogli).
Poznati starac Prdimula.
Hadži Ibrahim Frenjo (Freno-ogli), hafaf.¹⁰⁸
Ahmed-spahija, iz Hadžića, koji je ubijen i tom prilikom jako izranjen u svojoj kući, a sve zbog spletke žene.¹⁰⁹
Mehmed Zeher, alemdar 50. džemata, kahvedžija.
Muharem-baša, bičakčija.
Hadži Ahmed Zildžo.
Debeljko bjelobradi Mumin, tašćijski baša.
Starac Logavija, luđak.
Prosjak, stogodišnjak.
Omer Pračo, pisar u mehkemi.

Svega umrlo 38 osoba.

¹⁰⁶ 27. ševal 1180 (29. 111 1767) g. vođena je pred kadijom rasprava o stavljanju skrbnika malodobnoj djeci iza umrlog Ali-baše, sina Mehmed-agina, stanovnika Sagrakči hadži-Mahmutove mahale, a koji bi mogao biti identičan s Bešeskijim Ali-bašom. Sidžil VIII, str. 150.

¹⁰⁷ Iz popisa imovine od 22. ramazana 1180 (21. II 1767) g. saznajemo da je ovom paši bilo ime Hadži Muhamed-paša, sin je Hasan-paše, rodom iz Jajca. Naslijedili su ga sinovi Mehmed-beg i derviš Abdulah. Imovina nađena uz umrlog procijenjena je na 98.220 akči. Sidžil VIII, str. 5.

¹⁰⁸ 3. zilkade 1180 (2. IV 1767) g. izvršen je popis imovine hadži Ibrahima Kanbera, sina hadži-Mustafina, iz Ivlakovali mahale, iz čijeg inventara u njegovu dućanu vidimo da je bio hafaf. Sidžil VIII. str. 142-143.

¹⁰⁹ Dne 10. zilkade 1180. (9. IV 1767) g. izvršen je popis ostavine ubijenog Ahmed-spahije, sina Halil-begova, iz Buzadži hadži-Hasanove mahale i tom prilikom je procijenjena na 2.056.434 akče. 11. šabana 1181 (3. 1763) g. doveden je pred sarajevskog kadiju neki Gušić Abdulah kao ubica spomenutog spahije. Sidžil VIII. str. 38 i 140.